

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

**Ammattikirjasto menetelmänä nuorten työelä-
mävalmiuksien edistämiseksi**

Samu Söderholm

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma (210 op)

11/ 2017

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Samu Söderholm	Sivumäärä 47 ja 22 liitesivua
Työn nimi Ammattikirjasto menetelmänä nuorten työelämävalmiuksien edistämisessä	
Ohjaava(t) opettaja(t) Markus Söderlund	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Helsingin kaupungin nuorisoasiankeskus, itäinen nuorisotyöyksikkö. Henna Ojalehto	
Tiivistelmä <p>Tämä opinnäytetyö tehtiin Helsingin nuorisoasiankeskukselle. Opinnäytetyön aiheena oli ammattikirjastomenetelmä. Opinnäytetyössä mallinnettiin ammattikirjastomenetelmä oppaaksi ja tutkittiin sen toimivuutta menetelmänä nuorten työelämävalmiuksien edistämisessä. Oppaan tarkoituksena oli saada ammattikirjastomenetelmä koko Helsingin nuorisoasiainkeskuksen käyttöön. Oppaan avulla kuka vain alalla työskentelevä voi toteuttaa ammattikirjasto-tapahtuman omassa työympäristössään. Opas toimii myös apuna ja ideapankkina kokeneemmalle järjestäjälle.</p> <p>Työn tarve kumpusi työelämästä. Helsingin nuorisoasiainkeskuksella ei ollut opasta tai ohjeistusta, miten ammattikirjasto-tapahtuman tullee järjestää. Tarve ilmeni ensin itselleni työskennellessäni nuoriso-ohjaajana sekä myöhemmin toista kautta, kun minulta pyydettiin neuvoa ammattikirjasto-tapahtuman järjestämiseen. Näistä syistä päätin luoda ammattikirjasto-oppaan.</p> <p>Opinnäytetyön päätavoitteina oli laadukkaan ammattikirjasto-oppaan luominen Helsingin nuorisoasiainkeskuksen käyttöön sekä ammattikirjastomenetelmän nuorten työelämävalmiuksia edistävän vaikutuksen tutkiminen.</p> <p>Opinnäytetyössä tarkastellaan yleisesti ammattikirjastomenetelmää, yleisiä työelämävalmiuksia, opiskeluun liittyviä lähivuosien lakimuutoksia ja opiskelujen keskeyttämistä ja sen muutosta kymmenen vuoden aikana. Lisäksi opinnäytetyössä käydään läpi oppaan suunnittelu, aineiston keruu, toteutus ja sisältö sekä tutkimuksen suunnittelu, toteutus ja tulokset. Lopussa tarkastellaan molempien prosessien onnistumista.</p> <p>Opinnäytetyön tutkimusosiossa käytettiin menetelmänä kvantitatiivista kyselytutkimusta. Tutkimus toteutettiin kaksiosaisena kyselytutkimuksena. Kyselyyn vastasivat ammattikirjasto-tapahtumaan osallistuneet nuoret sekä ennen, että jälkeen tapahtuman. Tutkimuksessa tarkasteltiin vastausten muutosta kyselyjen välillä. Oppaan luomisessa pääasiallisena aineistona toimivat omat kokemukseni ammattikirjasto-tapahtuman järjestämisestä sekä palaute osallistujilta, yhteistyökumppaneilta ja työpaikkaohjaajaltani.</p> <p>Opinnäytetyö onnistui tavoitteiden mukaisesti. Opinnäytetyön tuotoksia voidaan hyödyntää laajalaisesti nuorisotyön kentällä. Opas on muotoiltu siten, että se palvelee mahdollisimman laajaa käyttäjäkuntaa.</p> <p>Ammattikirjasto on erinomainen menetelmä, jota moni nuorisotyönammattilainen voi hyödyntää. Toivon tämän opinnäytetyön avulla sen löytävän useiden nuorten parissa työskentelevien hyödynnettäväksi.</p>	
Asiasanat Nuoret, työelämävalmiudet, oppaat (teokset)	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Degree Programme in Civic Activity and Youth Work
ABSTRACT

Author Samu Söderholm	Number of Pages 47 and 22 appendix pages
Title Profession library, method for promoting young people's working life skills	
Supervisor(s) Markus Söderlund	
Subscriber and/or Mentor Youth department, City of Helsinki, Eastern youth work division , Henna Ojalehto	
<p>Abstract</p> <p>This thesis was made for Helsinki city, youth work department. The subject of the thesis was: Profession library, method for promoting young people's working life skills. In this thesis I modeled the profession library method to a guide book and research the method. The purpose of this thesis was to create a high-quality guide about how to organize a profession library event and thus help people on youth work field use this method. The guide is meant to get the profession library method in use all over Helsinki youth department. The guide was created so anyone can use this method in their own work environment. For inexperienced users of the profession library method, the guide provides step-by-step instructions and helps the user on every step on the way. For already experienced users of the profession library method, the guide provides variations and ideas how to improve their existing models of the method.</p> <p>Helsinki youth department doesn't have a guide or good enough guidance on how to organize a profession library event. First I experienced the need for a guide myself when I was working as a youth-leader. A while after that the need came from another youth center. For these reasons, I decided to create a profession library guide.</p> <p>The main purposes of my thesis were to create a high-quality guide on how to organize a profession library event for Helsinki youth department and to research how well the profession library method works on the youth developing competence and transferable skills with the needed in work life.</p> <p>This thesis surveys generally the profession library method, common transferable skills and changes in laws regarding studying in last few years and termination of studying including changes in it during last ten years. The thesis also goes thru the planning and creation process of the guide and planning, execution and results of the research.</p> <p>In the research part of the thesis I used quantitative research method, a questionnaire. The research was carried out as a two-part questionnaire for the participants of a profession library event I organized. The study focused on observing the change in the answers between the first and second questionnaire. In the creation process of the guide I focused on my own experiences on organizing profession library events and the feedback from the participants, associates and my mentor.</p> <p>The thesis succeeded in its goals. The results and of this thesis can be used widely on youth work field. The guide is designed to serve a wide ranged user base.</p> <p>Profession library is an excellent method for many professional youth workers to make use of. I hope that thru this this thesis the method finds its way to more and more people working with the youth.</p>	
Keywords Young people, transferable skills, guides (literary works)	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 TILAAJA JA TARVE	6
2.1 Tilaaja	6
2.2 Tarve	8
3 TIETOPERUSTA	8
3.1 Ammattikirjasto	9
3.2 Työelämävalmiudet	10
3.3 Lakimuutokset ja ammatillisen koulutuksen reformi	11
3.4 Opiskelun keskeytys	13
4 MENETELMÄT	15
4.1 Kyselytutkimus	16
4.2 Tutkimuksen tulokset	19
4.3 Johtopäätökset	26
5 OPAS	27
5.1 Aineistonkeruuprosessi	27
5.2 Oppaan sisältö	36
5.3 Oppaan ulkoasu	41
6 YHTEENVETO JA POHDINNAT	41
6.1 Kehittämistyö	41
6.2 Opinnäytetyöprosessi	42
6.3 Tilaajan arvio oppaasta	44
6.4 Tulosten jalkauttaminen	44
LÄHTEET	45
LIITTEET	47

1 JOHDANTO

Ammattikirjaston kaltaisia tapahtumia on järjestetty Helsingin nuorisoasiainkeskuksen toimesta jo vuosien ajan. Tapahtumia on järjestetty eri puolilla Helsinkiä, eri toimipisteissä. Tästä huolimatta nuorisoasiankeskuksella ei ole ollut yhteistä linjaa tai mallia, miten kyseisen kaltaisia tapahtumia tulisi järjestää.

Tässä opinnäytetyössä luon Helsingin nuorisoasiainkeskukselle oppaan ammattikirjasto-tapahtuman järjestämisestä. Ammattikirjasto on menetelmä, jonka avulla pyritään edistämään nuorten työelämävalmiuksia. Ammattikirjastomenetelmä perustuu Human Library Organisationin menetelmään. Suomessa sitä käyttää Suomen Nuorisoyhteistyö - Allianssi ry ja menetelmä tunnetaan nimellä Elävä kirjasto. Ammattikirjasto-tapahtumassa on eri ammattien ja koululaitosten edustajia puhumassa osallistuvien nuorten kanssa työstään tai koulunsa tarjonnasta. Tähän opinnäytetyöhön sekä sen yhteydessä tekemääni sosiaalisen vahvistamisen käytäntöjä kehittävään projektiin liittyen tein siitä työn tilaajan, Helsingin nuorisoasiainkeskuksen, käyttöön heille sopivamman mallin. Opinnäytetyön tuotos, Ammattikirjasto-opas, on kirjoitettu tämän uudistetun mallin mukaan.

Opinnäytetyöprosessin kanssa samaan aikaan suoritin sosiaalisen vahvistamisen käytäntöjä kehittävää projektia. Projektina järjestin ammattikirjasto-tapahtuman Myllypuron nuorisotalolla. Myllypuron nuorisotalo kuuluu Helsingin kaupungin nuorisoasiankeskuksen itäiseen osastoon, Itäkeskuksen nuorisotyöyksikköön. Järjestämäni tapahtuma ja siihen liittynyt harjoittelu tukivat opinnäytetyöprosessiani vahvasti. Projektini ja opinnäytetyöni ovatkin vahvasti sidoksissa toisiinsa. Projektini aikana järjestämäni tapahtuma kerrytti tietoa ja taitoa ammattikirjasto-tapahtuman järjestämisestä, joka on arvokasta opasta luodessani. Tämä projekti oli toinen kerta, kun olen järjestänyt ammattikirjasto-tapahtuman Myllypuron nuorisotalolla.

Tavoitteenani on luoda kattava ja selkeä opas ammattikirjasto-tapahtuman järjestämiseen. Oppaan tavoitteena on helpottaa uuden järjestäjän työtä ammattikirjasto-tapahtuman suunnittelussa ja toteuttaessa sekä selkeyttää ja kiteyttää

järjestäjälle, miten, miksi ja milloin tapahtuma kannattaa järjestää. Jo kokeneemmille järjestäjille oppaan on tarkoitus antaa uusia ideoita ja toimintamalleja ja sekä nopeuttaa, että helpottaa prosessia, esimerkiksi yhteistyökumppaneiden yhteystietolistan avulla.

Tapahtuman järjestämisen ohessa teetin kaksiosaisen kyselyn tapahtumaan osallistuneille Myllypuron yläasteen yhdeksännen ja kymmenennen luokan oppilaille. Kyselyn tarkoituksena on tutkia, miten tapahtuma vaikutti nuorten tietoihin heitä kiinnostavista ammateista ja niihin johtavista koulutuspoluista.

2 TILAAJA JA TARVE

Tässä luvussa esittelen opinnäytetyöni tilaajan ja perustelen työn tarpeellisuuden ammattialalleen. Luvussa kerron työn tilaajasta ja sen toiminnasta sekä esittelen prosessin aiheen valinnan taustalla ja miten tarve työlle on ilmennyt.

2.1 Tilaaja

Opinnäytetyöni tilaaja on Helsingin nuorisoasiainkeskus, Itäkeskuksen nuorisotyöyksikkö. Helsingin nuorisoasiainkeskuksen nimi muuttui Helsingin nuorisopalveluiksi opinnäytetyöni kirjoittamisvaiheen lopulla. Käytän kuitenkin opinnäytetyössä nimeä nuorisoasiainkeskus, sillä se oli voimassaoleva nimi opinnäytetyöprosessin aikana. Työ toteutettiin Myllypuron nuorisotalon toimipisteessä. Helsingin nuorisoasiainkeskus on moniosainen ja -portainen organisaatio. 1.1.2016 voimaan tulleen organisaatiouudistuksen jälkeen nuorisoasiainkeskuksen toimipaikat on jaettu neljään osastoon ja osastot yksiköihin (Helsingin kaupunki 2016).

Helsingin nuorisoasiainkeskus on laaja organisaatio, johon kuuluu 51 nuorille suunnattua toimintaa harjoittavaa toimipaikkaa eri puolilla Helsinkiä (Helsingin nuorisoasiainkeskus n.d). Sen palkkalistoilla on 347 työntekijää (Helsingin kaupunki 2016). Nuorisoasiainkeskuksen toiminta on hyvin laaja-alaista ja siihen kuuluu avointa nuorisotalotoimintaa, pienryhmätoimintaa, kohdennetun nuorisotyön toimintaa, ehkäisevää päihdetyötä, leiri- ja retkitoimintaa, kulttuurista nuori-

sotyötä eri muodoissaan, tyttö- ja poikatyötä, ympäristö- ja seikkailukasvatuksellista toimintaa, etsivää nuorisotyötä sekä paljon muuta (Helsingin nuorisoasiainkeskus n.d).

Toimipiste, jossa suoritin opinnäytetyön ja kehittämisprojektiini liittyvän harjoittelun on Myllypuron nuorisotalo. Lähivuosina Myllypuron nuorisotalo on saanut erityisen paljon kiitosta runsaan pienryhmätoimintansa ansioista ja työstään Myllypuron yläasteen valmentavan luokan oppilaiden kanssa. Myllypuron nuorisotalolla talon aukioloaika on jaettu kahden eri kohderyhmän kesken. Aikaisempi vuoro on 9-12 -vuotiaille ja myöhäisempi 13–17 -vuotiaille. Tämä helpottaa ja mukavoittaa nuorten oleskelua tilalla ja antaa työntekijöille paremman mahdollisuuden toiminnan suunnitteluun.

Minulla on vahva tausta Myllypuron nuorisotalolle, sillä suoritin siellä ensimmäisen ohjauksen harjoitteluni ja työskentelin sen jälkeen lähes vuoden nuoriso-ohjaajana kyseisellä nuorisotalolla. Tämän lisäksi suoritin kehittämisprojektini sekä opinnäytetyöni kyseisellä nuorisotalolla. Myllypuron nuorisotalolla on monipuoliset aktiviteettimahdollisuudet, sisältäen mm. Playstation 4:n, kaksi biljardipöytää, tv-huoneen ja liikuntasalin. Talon läheisyydessä on useampi urheilukenttä. Monipuolisia tiloja ja urheilumahdollisuuksia pyritään hyödyntämään vahvasti nuorisotalon arjessa. Nuorisotalo tarjoaa suuren määrän erilaisia pienryhmiä, jotka vaihtelevat vuodenajan ja nuorten toiveiden mukaan. Lisäksi nuorisotalo on vetänyt pienryhmätoimintaa Myllypuron yläasteen valmentavan luokan oppilaille yhdessä koulun kanssa. Nuorisotalon pienryhmätoiminta on siis aktiivista ja monimuotoista. Ryhmät käynnistetään nuorten toiveista ja tarpeista ja nuorilla on mahdollisuus vaikuttaa ryhmän toiminnan sisältöön. Pienryhmätoiminnan lisäksi talolla järjestetään paljon tapahtumia. Näitä ovat mm. halloween-, pikkujoulu- ja ystävänpäivädiskot. Nuorisotalo järjestää myös leirejä. Myllypuron nuorisotalo on joka vuosi mukana vetämässä Tsemppis! – kesäleiriä, joka toteutetaan yhteistyössä muiden toimipisteiden työntekijöiden kanssa.

Nuorisotalon tilat ovat käytössä myös silloin, kun siellä ei ole nuorisotalon järjestämää toimintaa. Tilat ovat vuokrattavissa järjestöjen käyttöön tapahtumia tai säännöllisiä tarpeita varten. Nuorisojärjestöt saavat tilat käyttöönsä maksutta.

2.2 Tarve

Tarve oppaalle ilmeni ensimmäisen kerran 2015 joulukuussa työskennellessäni Myllypuron nuorisotalolla. Järjestimme ammattikirjasto-tapahtuman osana Kirnu yhteistyötä. Kirnu on Helsingin kaupungin kirjastojen ja nuorisotalojen yhteishanke, jonka tarkoituksena on parantaa ja kehittää yhteistyötä saman alueen kirjastojen ja nuorisotalojen välillä. Tapahtumaa järjestäessämme huomasimme, ettei Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskuksella ole yhteistä linjaa tai ohjeistusta kyseisen kaltaisen tapahtuman järjestämiseen. 2016 syksyllä suunnitlessani Sosiaalisen vahvistamisen käytäntöjä kehittävää projektiani päätin yhdistää projektin ja opinnäytetyön. Projektinani järjestin ammattikirjasto-tapahtuman Myllypuron nuorisotalolla, ollen tällä kertaa tapahtumasta yksin päävastuussa. Päätin tehdä opinnäytetyöni myös ammattikirjasto-tapahtumaan liittyen. Tarkoitukseni oli tutkia ammattikirjasto-tapahtumaa menetelmänä nuorten työelämävalmiuksien edistämiseksi.

Harjoittelun aikana minua lähestyttiin Kontulan nuorisotalolta, Luupista. He olivat kuulleet Myllypuron nuorisotalolla edellisenä vuotena järjestetystä ammattikirjasto-tapahtumasta ja olivat innostuneet järjestämään omalla nuorisotalollaan samankaltaisen tapahtuman. He toivoivat neuvoja ja vinkkejä, miten tapahtuma kannattaisi toteuttaa. Tästä sain idean tehdä opinnäytetyönäni tutkimuksen lisäksi oppaan ammattikirjasto-tapahtuman järjestämiseen koko Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskuksen käyttöön. Ideani sai kannatusta Myllypuron nuorisotalon työntekijöiltä ja Itäkeskuksen nuorisotyöyksikön esimieheltä.

Työn tarve kumpusi siis työelämästä. Tarve työlleni tuli ensin esiin omana kokemukseni ollessani työelämässä ja toisen kerran eri lähteestä. On mielestäni perusteltua sanoa, että työllä on konkreettinen työelämästä lähtöisin oleva tarve.

3 TIETOPERUSTA

Tässä luvussa käsitellään ammattikirjastomenetelmää, työelämävalmiuksia ja niihin vaikuttavia opiskeluun ja opiskelupaikan hakuun liittyviä lakimuutoksia lähivuosina sekä opiskelun keskeytysten määrää ja muutosta viimeisen kymmenen vuoden aikana. Luvussa pohditaan myös työelämävalmiuksia edistävien projektien merkitystä nuorten työelämävalmiuksien parantamisessa.

3.1 Ammattikirjasto

Ammattikirjasto perustuu Human Library Organisationin menetelmään. Suomessa menetelmää käyttää Suomen nuorisoyhteistyö - Allianssi Ry. Menetelmä tunnetaan Suomessa nimellä Elävä Kirjasto. Elävä Kirjasto on toimintamalli, jonka tavoitteena on edistää yhdenvertaisuutta, moninaisuutta sekä ihmisarvon ja ihmisoikeuksien kunnioittamista (Allianssi Ry 2010). Ammattikirjaston tavoite puolestaan on edistää nuorten työelämävalmiuksia tarjoten heille mahdollisuuden tutustua heitä kiinnostaviin ammatteihin ja koulutuksiin. Ammattikirjasto on menetelmänä ollut käytössä SAKU Ry:llä vuodesta 2015 (Aho 2015). SAKU Ry:n malli on johdettu Elävä Kirjasto menetelmästä. Tässä opinnäytetyössä tekemässäni oppaassa tarjotaan ammattikirjasto-tapahtuman järjestämisestä useita malleja. Oppaassa jaotellaan kaksi yleisintä tapaa ammattikirjasto-tapahtuman järjestämiseen. Ne ovat avoin ja suljettu malli. Avoin malli on enemmän Elävä Kirjasto-menetelmää ja SAKU Ry:n ammattikirjasto-menetelmää muistuttava, kun taas suljettu malli eroaa rakenteeltaan ja lähtökohdiltaan esikuvana toimineista malleistaan paljon. Ammattikirjastomenetelmää voidaan soveltaa lukuisilla eri tavoilla. Erilaisia tapoja järjestää tapahtuma on lähes yhtä monta kuin järjestäjäkin. Oppaassa tulee ottaa huomioon mahdollisimman kattavasti erilaiset tavat järjestää tapahtuma tai tehdä tapahtuman järjestämiseen liittyvä työvaihe ja pohtia niiden hyötyjä ja haittoja. Oppaassa jaottelen kaksi pääasiallista tapaa järjestää ammattikirjasto-tapahtuma. Oppaassa jaottelen pääasialliset tapahtumamallit kahteen kategoriaan, avoin ja suljettu tapahtuma. Seuraavassa ote ammattikirjasto-oppaastani, jossa selitän avoimen ja suljetun tapahtuman erot.

Avoin ammattikirjasto on yleisemmin käytössä oleva malli, jossa tapahtuman osallistujat eivät ole ennalta tiedossa, vaan tapahtumaan voi osallistua kuka vain halukas. Avoin tapahtumamalli sopii parhaiten suurempiin tiloihin. Avoimesta tapahtumassa on pääasiassa

kaksi erilaista toimintamallia. Lainaustilassa tapahtumassa on usein paljon eri alojen edustajia kirjoina, jotta kaikki osallistujat voivat lainata haluamiaan ”kirjoja” ilman pitkää odotusta. Osallistujat siis lainaavat ammattien edustajia kuten kirjoja kirjastosta. Tapahtuman järjestäjä toimii kirjastonhoitajana ja hoitaa ammattien edustajien lainaamisen, kuten kirjastonhoitaja kirjojen lainaamisen. Ammattien edustajat odottavat erillisessä tilassa ja kirjastonhoitajalla on lista tai kansio, jossa esitellään kaikki ammattien edustajat, joista osallistujat voivat valita. Kiertomallissa ammattien edustajat ovat jakaantuneet eri puolille tilaa omille pisteilleen. Osallistujat kiertävät ammatinedustajalta toiselle. Tapahtuman järjestäjä päättää, tapahtuuko kierto kellonajan mukaan, vai saavatko osallistujat kiertää ammattien edustajien pisteitä omaan tahtiinsa. Avoimen tapahtuman etuina ovat, että se mahdollistaa kaikkien halukkaiden pääsyn tapahtumaan ja sillä voidaan tavoittaa laajasti ihmisiä.

Suljettu ammattikirjasto on vähemmän käytössä oleva malli, jossa tapahtuman osallistujat ovat ennalta tiedossa, eli tapahtumaan osallistuu ennalta valittu ryhmä tai ryhmät. Suljettu malli on käytännöllinen pieneenpieniin tiloihin ja on hyvä järjestää yhteistyössä jonkun toisen tahon kanssa, josta tapahtuman osallistujat tulevat. Se on oiva yhteistyökuvio esimerkiksi nuorisotalon ja koulun välille. Suljetussa mallissa ei välttämättä tarvita yhtä montaa ammattien edustajaa kuin avoimessa ja näin ollen se vaatii vähemmän tilaa ja järjestämiseen. Suljetussa mallissa kirjojen lainaamista toimivampi ratkaisu on kiertävä systeemi, jossa ammattien edustajat ovat omilla pisteillään ja osallistujat kiertävät pienissä ryhmissä eri pisteillä järjestäjän antaman aikataulun mukaisesti.

3.2 Työelämävalmiudet

Työelämävalmiuksilla tarkoitetaan tietoja ja taitoja, jotka vaikuttavat työelämässä pärjäämiseen. Yleiset työelämävalmiudet voidaan jakaa neljään kategoriaan. Kategorioita ovat elämänhallinta, kommunikaatiotaito, ihmisten ja tehtävien johtaminen sekä innovatiivisuus ja muutosten hallinta. Elämänhallintaan kuuluu oppimisen taito, organisointitaito ja ajankäytön hallinta, henkilökohtaiset vahvuudet sekä ongelmanratkaisutaito ja analyttisyys. Kommunikaatiotaitoihin taas kuuluu esimerkiksi vuorovaikutustaito, kuuntelutaito sekä suullinen ja kirjallinen viestintätaito. Ihmisten ja tehtävien johtaminen voidaan jakaa viiteen eri osa-alueeseen. Näitä ovat koordinoitukyky, johtamistaito, päätöksentekotaito, konfliktien hallintataito ja suunnittelu- ja organisointitaito. Muutosten hallinta ja innovatiivisuus – kategoriaan kuuluu luovuus, visioitukyky ja hahmotuskyky sekä riskinottokyky, muutosherkkyys ja innovatiivisuus. (Ruohotie n.d.)

3.3 Lakimuutokset ja ammatillisen koulutuksen reformi

Yhteishaun muutokset ja toisen asteen sekä korkeakoulujen opiskeluun, opiskelijavalintoihin ja hakuun liittyvät muutokset ovat puhuttaneet jo useamman vuoden ajan Suomessa. Uudistusten myötä nopea työelämään pyrkiminen on tuotu yhä vahvemmin esille opiskeluissa ja se näkyy jo koulutuspaikkaa hakiessa. Uudistuksilla pyritään parantamaan nuorten työelämävalmiuksia ja helpottamaan opiskelupaikan saantia sekä kasvattamaan oppilaitoksista vuosittain valmistuvien määrää. Muutosten myötä nuoren tulee tietää yhä aiemmassa vaiheessa, mitä hän haluaa opiskella ja millä alalla hän haluaa työskennellä tulevaisuudessa. Tämä luo yhä entistä vahvemman tarpeen yläasteikäisten ja toisen asteen tutkintoa suorittavien työelämävalmiuksien edistämiseksi, tukemiseksi ja niitä parantavalle toiminnalle ja projekteille.

Hallitus on päätöksillään pyrkinyt parantamaan Suomen kilpailukykyä maailmalla ja edistämään työelämää tekemällä uudistuksia toisen asteen ja korkeakoulujen hakuprosessia ja opiskelijavalintaperusteita koskevaan lainsäädäntöön. Muutokset otetaan käyttöön vaiheittain. (Opetushallitus 2015a.)

Opetushallitus kertoo vuonna 2015 julkaistussa tietopaketissa korkeakoulujen opiskelijavalintojen uudistusten pyrkimyksiksi korkeakouluopintojen aloittamisen alentamisen, nykyistä paremman opiskelupaikkojen kohdentamisen ja korkeakoulutukseen useamman aidosti uuden opiskelijan saamisen. Uudistus pyrkii tarjoamaan mahdollisimman monelle paikka korkeakoulussa, nopeuttamaan siirtymisprosessia korkeakoulusta työelämään ja kohottamaan työllisyysastetta. Korkeakoulujen opiskelijahaun tietojärjestelmien uudistamisen hyödynä tietopaketissa mainitaan hakujärjestelmät ja että opiskelua sekä koulutustarjontaa koskevat tiedot on yhdistetty hakijan ja opinto-ohjauksen kannalta selkeäksi kokonaisuudeksi. Tämän lisäksi tietojärjestelmän uudistuksella on tietopakettiin mukaan saatu myös tuottavuushyötyä. (Opetushallitus 2015b.)

Korkeakoululakiuudistusta on toteutettu vaiheittain. 28.6.2013 vahvistetun uudistuksen ensimmäisen vaiheen toteutettavat yliopistolain ja korkeakoululain muutokset ja lain opiskelijavalintarekisteristä, korkeakoulujen valtakunnallisesta

tietovarannosta ja lain ylioppilastutkintorekisteristä annetun lain muuttamisesta. Näiden säädösten mukaan ammattikorkeakouluihin ja yliopistoihin on nyt mahdollista hakea samaan aikaan, samalla hakulomakkeella. Vanhat hakujärjestelmät eivät ole enää käytössä. Lisäksi korkeakouluilla on mahdollisuus halutesaan varata aloituspaikkoja ensimmäistä korkeakoulupaikkaansa hakeville opiskelijoille. Sähköinen hakuvalintajärjestelmä, opintopolku.fi, otettiin käyttöön ainoaksi valtakunnalliseksi koulutustiedonkanavaksi sekä haku- ja valintajärjestelmäksi. Se myös tarjoaa koulutusinfoa vuoden ympäri. Lakiuudistuksen mukana tuli myös paljon muita muutoksia. Yhteishaussa voi hakea enintään kuuheen eri hakukohteeseen. Hakukohteet tulee järjestää prioriteettijärjestykseen, järjestys vaikuttaa valintaan. Kevään yhteishaussa on kaksi erillistä haku-aikaa, jotka kuuluvat samaan yhteishakuun. Kaikki yhteishaun hakukohteet ovat mukana yhteisessä sijoittelussa, jonka tuloksena muodostuu valintaesitys. Valinnoista ilmoittaminen ja opiskelupaikan vastaanottaminen aikaistuivat kevään yhteishaussa. Uusimuotoiset lisähaut korvasivat entiset täydennys- ja lisähaut. Varasijat täytetään sijoittelussa, ja niiden täyttäminen päättyy sijoittelun päättyessä. Yleinen korkeakoulukelpoisuus ammattikorkeakouluissa vastaa suurimmilta osin yliopistojen kelpoisuusvaatimusta. Ennen vuotta 1999 suoritettut alle 3 vuotta kestävät ammatilliset perustutkinnot antavat hakukohdekohtaisen korkeakoulukelpoisuuden ammattikorkeakouluihin. Ammattikorkeakoulujen koulutusohjelmapäätöksistä päätettiin luopua. Korkeakoulut vastaavat tästä lähtien itse kaikesta hakijoiden asiakaspalvelusta. Hakutoivemuutokset tehdään ensisijaisesti Oma Opintopolku -palvelussa. Hakija voi ottaa ehdollisesti paikan vastaan, jolloin hän voi tulla valituksi kaikkiin ylempiin hakukohteisiin joihin hän on varasijalla. (Opetushallitus 2015c.)

Toisen vaiheen lakimuutokset hyväksyttiin 27.2.2015 eduskunnassa. Ensikertalaisten kiintiö korkeakoulujen opiskelupaikoissa varmistui ja astui voimaan keväällä 2016. Ensikertaa korkeakoulupaikkaa hakevien paikkojen varaaminen tuli pakolliseksi. Ensikertalaiseksi ei lasketa henkilöä, joka on suorittanut korkeakoulututkinnon Suomessa tai ottanut vastaan opiskelupaikan korkeakoulussa vuonna 2014 tai sen jälkeen. Tutkinnon suorittamisen ajankohdalla ei ole merkitystä. Opiskelupaikkaa hakevaa koskevia muutoksia uudistuksen myötä on oikeus ottaa vastaan vain yksi korkeakoulututkintoon johtava opiskeluoikeus lukukautta kohden. Uutena aspektina hakuprosessiin tuli myös 100 euron hake-

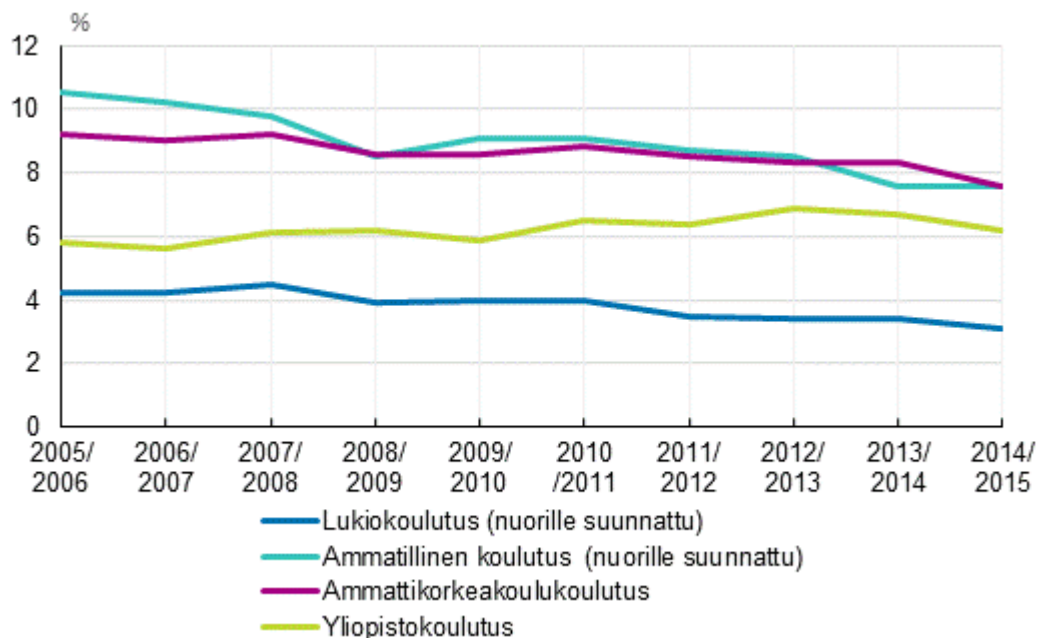
muksen käsittelymaksu, joka johtuu korkeakoulukelpoisuuden tarkistamisesta aiheutuvista kuluista. Käsittelymaksu koskee hakijoita, jotka ovat suorittaneet muun kuin EU/ETA-alueen valtioiden tai Sveitsin korkeakoulukelpoisuuden tuottavan koulutuksen. Maksu on edellytys hakemuksen käsittelylle. Ammattikorkeakoululaki muutettiin vastaamaan hakijan opiskelupaikkaa koskevan päätöksen oikaisuvaatimus kohdaltaan yliopistolakia. Muutoksen jälkeen opiskelijaksi hakenut saa vaatia oikaisua saamaansa opiskelijaksi ottamista koskevaan päätökseen 14 päivän ajan valinnan tulosten julkaisusta. Uudistuksiin kuuluu myös korkeakoulun velvollisuus ottaa siirto-opiskelijoita. Eduskunta myös hyväksyi 3.3.2015 hallituksen esityksen, jonka mukaan opiskelijalla on oikeus jatkossa ilmoittautua poissaolevaksi ensimmäiselle lukuvuodelle opiskelupaikan vastaanottamisen jälkeen, jos hän suorittaa ase- tai siviilipalvelusta, on äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaalla tai oman sairauden tai vamman vuoksi ei kykene aloittamaan opintojaan. (Opetushallitus 2015d.)

Myös ammatillisen koulutuksen ympärillä tehdään suuria muutoksia. Ammatillisen koulutuksen reformin pyrkimyksenä on tarjota tulevaisuudessa yksilöllisempiä ja laaja-alaisempia opiskelumahdollisuuksia. Tutkintorakenne ei muutu, mutta tarjolla olevien tutkintojen määrä karsitaan noin puolella. Etuna uudistuksessa on kuitenkin se, että opiskelija voi vaikuttaa tutkintonsa sisältöön paljon aikaisempaa enemmän. Ammatillisen koulutuksen uudistava asetusta astui voimaan elokuussa 2017. Myös osa uusista ja uudistetuista tutkinnoista astui voimaan. Uudistuksen tullaan toteuttamaan kolmessa eri vaiheessa. Tutkintomuutokset tulevat kokonaisuudessaan voimaan 1.1.2019 mennessä. Asetus, joka uudistaa ammatillisen koulutuksen tutkinnot, astuu voimaan elokuussa 2017. Asetuksen myötä osa uusista ja uudistetuista tutkinnoista tulee voimaan jo tällöin. (Opetushallitus n.d.)

3.4 Opiskelun keskeytys

Opiskelun keskeyttäminen on yleisellä tasolla laskenut viimeisen kymmenen vuoden aikana. Vain yliopistokoulutuksen keskeyttäneiden määrä on noussut hieman. Lukuvuosien 2013/2014 ja 2014/2015 välillä laskua on tapahtunut kaik-

kien muiden paitsi ammatillisen koulutuksen kohdalla.

Kuvio 1. Koulutuksen keskeyttäneet 2005–2015 (Tilastokeskus 2017).

Keskeyttämisprosentti vaihtelee kuitenkin vuosittain sekä koulutuksittain. Kokonaisuudessaan tutkintoon johtavan koulutuksen keskeytti 5,1 prosenttia opiskelijoista. Heistä yksikään ei jatkanut toisessa tutkintoon johtavassa koulutuksessa saman lukuvuoden aikana. Luvut ovat lukuvuodelta 2014/2015. (Tilastokeskus 2017.)

Opiskelunsa keskeyttäneiden määrät vaihtelevat koulutustyypeittäin merkittävästi. Nuorille suunnatussa lukiokoulutuksessa on selvästi pienin keskeyttämisprosentti. Lukiokoulutuksessa 1,7 % vaihtoi koulutussektoria ja 1,4 % keskeytti opintonsa kokonaan, kun taas nuorille suunnatussa ammatillisessa koulutuksessa koulutussektoria vaihtoi vain 0,8 %, mutta opintonsa kokonaan keskeytti 6,8 % opiskelijoista. Korkeakouluissa ero on selvästi pienempi, mutta ammattikorkeakoulututkintoja jätetään kesken hieman enemmän yliopistokoulutuksiin verrattuna. Ammattikorkeakoulututkintoon johtavissa koulutuksissa opiskelevista 1,7 % vaihtoi koulutussektoria 6,0 % keskeyttäessä opintonsa kokonaan. Yliopistokoulutuksissa vastaavat prosentit olivat 0,8 % ja 5,3 %. Merkittävä huomio on myös, että miehet keskeyttivät opintojaan kokonaan naisia useammin kaikissa koulutussektoreissa. Miehistä 7,1 % vaihtoi koulutussektoriaan tai keskeytti opiskelunsa kokonaan, kun taas naisista vain 5,6 % teki näin. Luvut ovat lukuvuodelta 2014/2015. (Tilastokeskus 2017.)

Koulutuslalla tehtyjen lakimuutosten taustalla on vahvasti tavoite opintojen keskeyttämisen vähenemisestä. Ensimmäistä kertaa korkeakoulututkintoa suorittavien suosiminen hakuprosessissa ohjaa kehitystä siihen suuntaan, että opiskelupaikan saanut ja vastaanottanut joutuu miettimään entistä tarkemmin, jos haluaa keskeyttää opintonsa. Uuden opiskelupaikan saaminen on tehty aikaisempaa vaikeammaksi opiskelijoille, jotka ovat jo opiskelleet jossain saman asteen tutkintoon johtavassa koulutuksessa. Myös halukkuus toisen saman asteen korkeakoulututkinnon hankkimiseen vähenee varmasti henkilöillä, jotka ovat jo suorittaneet yhden korkeakoulututkinnon. Ammatillisen koulutuksen muutosten näkisin ajavan samaa asiaa, keskeyttämisten vähentämistä. Tutkin-tojen laajentuessa ja opiskelijan omien vaikuttamismahdollisuuksien kasvaessa yhä suurempi osa löytää koulutuksestaan itseään kiinnostavia puolia ja pääse-mällä itse vaikuttamaan aikaisempaa laajemmin opintojensa sisältöön, pystyy opiskelija räätälöimään koulutuksesta itselleen sopivan ja kiinnostavan. Uskon uudistusten myötä opintojen keskeyttämisen vähenevän niin korkeakouluissa kuin ammatillisten opintojenkin saralla.

Kun opintojen keskeyttäminen ja toiseen koulutusohjelmaan vaihtaminen vai-keutuu, on henkilön tiedettävä yhä nuorempana mitä hän haluaa opiskella tai millä alalla työskennellä. Koulutukseen liittyvät lakimuutokset viittaavat siihen suuntaan, että tulevaisuudessa alan vaihto on yhä vaikeampaa ja valintapro-sessi suosii aina henkilöä, joka ei ole ollut opiskelupaikkaa tai tutkintoa kyseisen asteen koulutuksessa. Opiskeluun ja työelämään on valmistauduttava nuorempa-na kuin ennen. Nuorille suunnatut työelämätaitoihin, työelämävalmiuksiin se-kä tulevaisuuden ja urasuunnitteluun keskittyvät hankkeet, projektit ja toiminna-t tulevat entistä tärkeämmiksi.

4 MENETELMÄT

Opinnäytetyötäni suunnitellessa halusin sisällyttää työhöni tutkimusosuuden. Tutkimuksella halusin mitata, miten ammattikirjasto-tapahtuma vaikuttaa nuoren työelämävalmiuksiin nuoren omien tuntemusten pohjalta. Tutkimus kohdentui

ammattien ja ammatinvalinta kysymyksiin. Päätin valita kvantitatiivisen tutkimusmallin, koska halusin mitata tapahtuman vaikutusta mahdollisimman laajalla otannalla tapahtumaan osallistuneista. Halusin tutkimuksellani mitata, miten ammattikirjasto-tapahtuma vaikuttaa nuorten vastauksiin ammatti ja ammatinvalintakysymyksiin. Minulla oli käytettävissäni 51 henkilöä ja koulu antoi tukensa ajatukselleni.

Järjestäessäni ammattikirjasto-tapahtumaa minulla oli erinomainen mahdollisuus kaksiosaisen kyselytutkimuksen järjestämiseen. Kun minulla oli entuudestaan tiedossa tapahtumaan osallistuvat nuoret ja tilaisuus löytää heidät helposti myös tapahtuman jälkeen, päädyin tekemään kaksiosaisen kyselytutkimuksen, jonka tarkoituksena on tutkia, miten ammattikirjasto-tapahtuma on vaikuttanut nuorten ammatinvalintaa ja siihen liittyvää koulutusta koskeviin valmiuksiin. Päädyin kvantitatiiviseen, eli määrälliseen, lähestymistapaan.

Kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä kuvaa ja tulkitsee ilmiötä mittausmenetelmällä, joka kerää numeerista tutkimusaineistoa. Määrällinen tutkimus perustuu suuriin vastaajamääriin ja ennalta rajoitettuihin vastausvaihtoehtoihin, joista saadaan numeerista dataa. Määrällinen tutkimus perustuu siis mittaamiseen, jonka tuloksena saadaan arvoja sisältävä havaintoaineisto. (Vilpas n.d.)

4.1 Kyselytutkimus

Määrällisessä tutkimuksessa tavallisimpia aineistonkeruumenetelmiä on kyselylomake. Kysely on aineiston keräämisen tapa. Kyselyssä kysymyksen muoto on vakioitu, eli kaikki kyselyn vastaajat vastaavat samoihin kysymyksiin samassa järjestyksessä ja samalla tavalla. Kyselyssä vastaaja lukee itse kysymyksen ja vastaa siihen. (Vilka 2007.) Määrällisessä tutkimuksessa kyselylomake sisältää lähinnä strukturoituja, eli suljettuja kysymyksiä (Vilpas. n.d). Kyselytutkimuksen voi toteuttaa postitse tai internetissä (Vilka 2007). Johtuen erikoislaatuudesta tilanteesta päästä teettämään kyselyt tapahtumaan osallistuville oppilaille kouluaikana, päätin toteuttaa kyselyt paperisella lomakkeella. Tämä tuotti enemmän vaivaa tulosten analysointivaiheessa sähköiseen kyselyyn verraten, mutta oli tilanteessa helpommin toteutettavissa oleva vaihtoehto. Kyselyt toteutettiin siis tapahtuman osallistujille Myllypuron yläasteen tiloissa kouluaikana.

Neuvottelujen tuloksena päätimme, että koulun henkilökunta toteuttaa kyselytilanteet. Koska en itse päässyt ohjaamaan kyselytilanteita, ohjeistin koulun henkilökuntaa kyselytilanteesta ja sen ohjaamisesta. Kyselytutkimus toteutettiin siis kahdessa osassa. Tapahtuman osallistujat vastasivat kyselyyn ennen tapahtumaa ja tapahtuman jälkeen. Kyselylomakkeiden tutkimuskysymykset olivat samat molemmilla kerroilla.

Aloitin kyselylomakkeen laatimisen pohtimalla, mitä ja miten tarkalleen haluan kyselyllä mitata. Tutkimuskysymyksen ollessa ammattikirjasto-tapahtuman vaikutus nuoren työelämävalmiuksiin, halusin saada tietoa siitä, miten nuoren ammatti- ja ammatinvalintatietous muuttuu ammattikirjasto-tapahtuman myötä. Etenin pohtimaan lomakkeen ulkoasua ja kysymysten määrää. Lomakkeen kohtuullinen pituus ja selkeä ulkoasu ovat todella tärkeitä elementtejä vastaajalle (Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto 2010). Ulkoasua pohtiessani huomioin myös kyselytilanteen olosuhteet. Kyselyt toteutettiin kouluaikana, kesken oppitunnin, joka oli yksi tekijä, joka sai minut kallistumaan lyhyeen kyselylomakkeeseen. Päätin yhdistää kyselylomakkeeseen ammattikirjasto-tapahtuman järjestämisen tiedonkeruuvaiheen. Tiedonkeruuvaiheessa keräsin tietoa nuoria osallistujia kiinnostavista ammateista ammattialoista tapahtuman rekrytointia varten. Päädyin ratkaisuun, jossa lomake on kaksiosainen. Ensimmäisessä osassa kysytään vastaajaa kiinnostavaa ammattia tai ammattialaa ja toisessa osassa siihen liittyen neljä tutkimuskysymystä. Kysymysten suunnittelun jälkeen pohdin kysymysten mitta-asteikkoa.

Päädyin käyttämään Likertin asteikkoa. Likertin asteikossa on tavallisesti neljä tai viisi eri vastausvaihtoehtoa. Vastausvaihtoehdot etenevät portaittain. Toisessa ääripäässä käytetään useimmiten vaihtoehtoa täysin samaa mieltä ja toisessa täysin eri mieltä (Heikkilä 2014). Likertin asteikko on yksinkertainen ja selkeä sekä vastaajalle, että tutkimuksesta vastaavalle taholle. Päädyin käyttämään viisiportaista vastausvaihtoehtomallia. Vastausvaihtoehdot kyselylomakkeessa ovat täysin eri mieltä, jokseenkin eri mieltä, ei samaa eikä eri mieltä, jokseenkin samaa mieltä ja täysin samaa mieltä.

Asteikon jälkeen kiinnitin huomion lomakkeen ulkoasuun. Lomakkeen tuli olla lyhyt ja selkeä. Kyselylomaketta laatiessa on huomioitava, että sen tulee herät-

tää vastaajassa luottamusta (Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto 2010). Otsikoin lomakkeen ”Kysely Humanistisen ammattikorkeakoulun opinnäytetyötä varten”. Otsikon tarkoituksena on kertoa mitä ja miksi kyselylomake on. Sisällytin lomakkeen alkuun lyhyen esittelyn ja toimeksiannon. Tässä kerroin kyselyn olevan osa opinnäytetyötäni ja etten tule esittämään yksittäisiä tuloksia julkisesti. Jatkan kertomalla, että vastaajan ei tarvitse laittaa paperiin, vaan vastata saa täysin anonyymisti ja kehotan vastaamaan kysymyksiin rehellisesti ja parhaansa mukaan. Lopuksi kiitän osallistujia. Aloituskappaleen alla on nimeni ja maininta, että olen humanistisen ammattikorkeakoulun opiskelija. Aloituskappaleen tarkoitus on herättää luottamusta vastaajissa ja vähentää mahdollisia vastauspaineita.

Kyselylomakkeen ensimmäisessä kohdassa kysytään ”Mitä haluaisit tehdä ammatiksesi tulevaisuudessa tai mistä ammatista haluaisit tietää enemmän?”. Kysymyksessä ei ole vastausvaihtoehtoja, vaan kysymys on avoin. Vastaaja saa siis vapaasti nimetä haluamansa ammatin tai ammattialan. Ensimmäisen kysymyksen tarkoitus on kerätä tietoa ammattikirjasto-tapahtuman järjestämistä varten. Sillä on kuitenkin merkitystä myös kyselytutkimuksen kannalta, sillä se pohjustaa kohdan kaksi. Kohta kaksi sisältää varsinaisen kyselyn. Kyselylomakkeeseen kannattaa aina merkitä vastausohjeet mahdollisimman selkeästi (Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto 2010). Kohdan kaksi kysely alkaakin selkeällä ohjeistuksella, miten vastaajan tulee toimia. Ohjeistuksessa kerrotaan, että vastaajan tulee merkitä vastauksensa rastittamalla sen vaihtoehto, miten samaa tai eri mieltä hän on väittämästä. Lopuksi tarkennetaan, että kysymykset koskevat vastaajan tietoja kohdassa yksi vastatusta ammatista.

Päädyttyäni ratkaisuun, että kyselyosuus sisältää neljä kysymystä, aloin pohtimaan sopivia kysymyksiä. Halusin selvittää tapahtuman vaikutusta nuorten työelämävalmiuksiin ja urasuunnitteluun. Halusin kysymyksillä selvittää mahdollisimman laaja-alaisesti ammattikirjasto-tapahtuman aiheuttamaa muutosta nuorten ammatti- ja koulutustietoudessa. Kysymysten muotoilussa oli myös oltava huolellinen, sillä jokaiseen kysymykseen tuli voida vastata samaa mieltä/eri mieltä tyyppisellä vastauksella. Kysymykset olivat siis strukturoituja, eli niihin voi vastata vain annettujen vastausvaihtoehtojen pohjalta. Kysymykset liittyvät en-

simmäisessä kohdassa vastaajan valitsemaan ammattiin. Päädyin seuraaviin neljään kysymykseen.

1. ”Tiedän, miten valitsemaani ammattiin pääsee”

Kysymyksen tarkoituksena on selvittää, miten hyvin vastaaja omasta mielestään tietää, minkälaisia reittejä pitkin voi päästä kyseiseen ammattiin

2. ”Tiedän minkälaisen koulutuksen se vaatii”

Kysymyksen tarkoituksena on selvittää, miten hyvin vastaaja omasta mielestään tietää, minkälaisen koulutuksen hänen valitsemansa ammatti vaatii

3. ”Tiedän mitä kyseisen ammatin työnkuvaan kuuluu”

Kysymyksen tarkoituksena on selvittää, miten hyvin vastaaja omasta mielestään tietää, mitä hänen valitsemansa ammatin työnkuvaan kuuluu.

4. Uskon, että tulevaisuudessa voin päästä tähän ammattiin

Kysymyksen tarkoituksena on selvittää, miten vahvasti vastaaja uskoo pääsevänsä valitsemaansa ammattiin

Kysymykset 1-3 valitsin kyselyyn samasta syystä. Ammattikirjasto-tapahtuman tarkoituksena on edistää nuorten työelämävalmiuksia ja tarjota tietoa ammateista ja ammattialoista sekä niihin johtavista erilaisista koulutus- tai urapoluista. Kysymysten 1-3 tarkoitus onkin selvittää, kasvaako vastaajien tietous tapahtuman myötä. Kysymyksen neljä tarkoitus on selvittää, miten vahvasti vastaajat uskovat pääsevänsä tulevaisuudessa valitsemaansa ammattiin ja miten ammattikirjasto-tapahtuma muuttaa tätä.

Kysely tehtiin kahteen kertaan, ennen ja jälkeen tapahtuman. Molemmilla keroilla lomakkeen tutkimuskysymykset olivat samat. Jälkimmäisellä kerralla käytin kyselylomaketta myös palautteen keräämiseen ammattikirjasto-tapahtumasta. Saatua palautetta hyödynsin ammattikirjasto-opasta luodessani.

4.2 Tutkimuksen tulokset

Kyselyn tuloksista ei voida vetää kokonaisvaltaisia johtopäätöksiä otannan pienuudesta johtuen. Tulosten analysoinnissa tarkastelen tuloksia tämän yksittäi-

sen ammattikirjasto-tapahtuman kannalta. Tuloksista johdetut päätelmät koskevat siis vain tämän ammattikirjasto-tapahtuman vaikutusta.

Kyselytutkimuksen tarkoituksena on selvittää, miten ammattikirjasto-tapahtuma vaikuttaa osallistuvien nuorten ammattitietouteen tutkimalla, miten ensimmäisen ja toisen kyselyn tulokset eroavat toisistaan. Tarkastelin tuloksia analysoidesani siis muutosta vastausjakaumissa kyselyjen välillä. Kysymyksissä 1-3 kysymykset on aseteltu siten, että vastausvaihtoehdot ”täysin eri mieltä” ja ”jokseenkin eri mieltä” osoittavat, että vastaajalla ei ole, tai ei ole paljon tietoa kyseisen väittämän aiheesta. Vastaukset ”jokseenkin samaa mieltä” ja ”täysin samaa mieltä” taas indikoivat vastaajalla olevan tietoa väittämän aiheesta. Kysymys 4 eroaa kysymyksistä 1-3 siten, että siinä ei kysytä tietäkö vastaaja aiheesta, vaan uskooko hän tulevaisuudessa pääsevänsä valitsemaansa toiveammattiin. Tämän kysymyksen tarkoituksena on selvittää, miten tapahtuma vaikuttaa vastaavien nuorten omaan uskoon toiveammattiin pääsystä. Tutkimuksessa minua kiinnostaa, miten vastausten jakaumat muuttuvat tapahtuman vaikutuksesta. Jos vastaukset kyselyn toisessa osassa painottuvat enemmän tai yhtä paljon negatiivisiin tai ”ei samaa eikä eri mieltä” vastausvaihtoehtoihin, kuin kyselyn ensimmäisessä osassa, ei tutkimuksella ole voitu osoittaa ammattikirjasto-tapahtuman edistävää vaikutusta osallistuvien nuorten työelämävalmiuksiin. Jos taas vastaukset kyselyn toisessa osassa painottuvat enimmäistä osaa enemmän positiivisiin vastausvaihtoehtoihin, voidaan tutkimuksen tulosta pitää ammattikirjasto-tapahtuman nuorten työelämätaitoja edistävää vaikutusta tukevana.

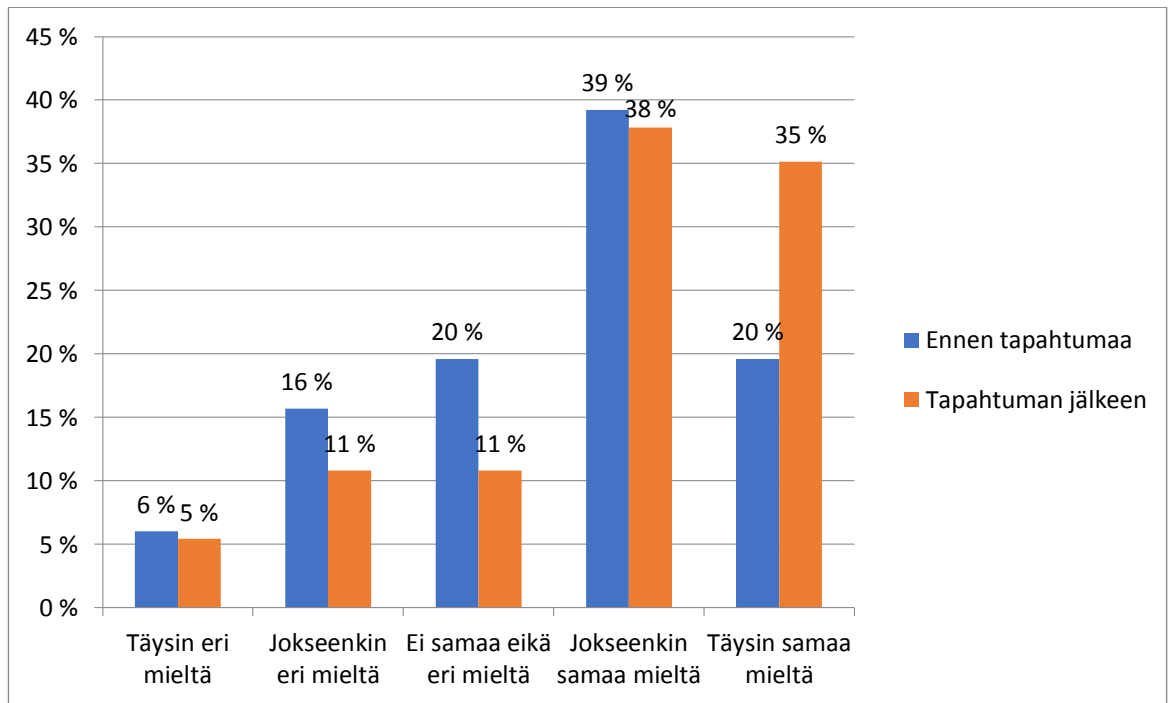
Ennen tapahtumaa järjestetyssä kyselyssä sain 51 vastausta. Tapahtuman jälkeen järjestetyssä kyselyssä sain 37 vastausta. Seuraavassa esittelen kyselyn tulokset ensin yleisellä tasolla, sitten kysymys kerrallaan. Pylväskaavioissa käytin kysymysten erotteluun lyhyesti Kysymys 1 tyyppisiä merkintöjä. Merkintöjen selitykset ovat seuraavat. Kysymys 1: Tiedän miten valitsemaani ammattiin pääsee. Kysymys 2: Tiedän minkälaisen koulutuksen se vaatii. Kysymys 3: Tiedän mitä kyseisen ammatin työnkuvaan kuuluu. Kysymys 4: Uskon, että tulevaisuudessa pääsen tähän ammattiin.

Taulukko 1. Kyselytutkimuksen tulokset

		Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Tiedän miten valitsemani ammattiin pääse						
Ennen tapahtumaa	Vastausten lukumäärä	3	8	10	20	10
	Prosenttia vastauksista	5,59 %	15,69 %	19,60 %	39,22 %	19,60 %
Tapahtuman jälkeen	Vastausten lukumäärä	2	4	4	14	13
	Prosenttia vastauksista	5,41 %	10,81 %	10,81 %	37,84 %	35,14 %
Tiedän minkälaisen koulutuksen se vaatii						
Ennen tapahtumaa	Vastausten lukumäärä	5	5	11	24	6
	Prosenttia vastauksista	9,80 %	9,80 %	21,57 %	47,05 %	11,76 %
Tapahtuman jälkeen	Vastausten lukumäärä	2	2	4	17	12
	Prosenttia vastauksista	5,41 %	5,41 %	10,81 %	45,95 %	32,24 %
Tiedän mitä kyseisen ammatin työnkuvaan kuuluu						
Ennen tapahtumaa	Vastausten lukumäärä	4	5	11	24	7
	Prosenttia vastauksista	7,84 %	9,80 %	21,57 %	47,10 %	13,73 %
Tapahtuman jälkeen	Vastausten lukumäärä	2	1	5	17	12
	Prosenttia vastauksista	5,41 %	2,70 %	13,51 %	45,95 %	32,24 %
Uskon, että tulevaisuudessa pääsen tähän ammattiin						
Ennen tapahtumaa	Vastausten lukumäärä	6	6	16	14	9
	Prosenttia vastauksista	11,76 %	11,76 %	31,37 %	27,45 %	17,65 %
Tapahtuman jälkeen	Vastausten lukumäärä	2	0	15	12	8
	Prosenttia vastauksista	5,41 %	0 %	40,54 %	32,24 %	21,62 %

Oheisesta taulukosta selviää yksityiskohtaisesti molempien kyselykertojen tulokset, vastaajamäärät eri vastausvaihtoehtojen ja kysymysten kohdalla ja vastausten prosenttimäärät kaikista kyseisen kysymyksen vastauksista. 4.3 Tulosten analysointi

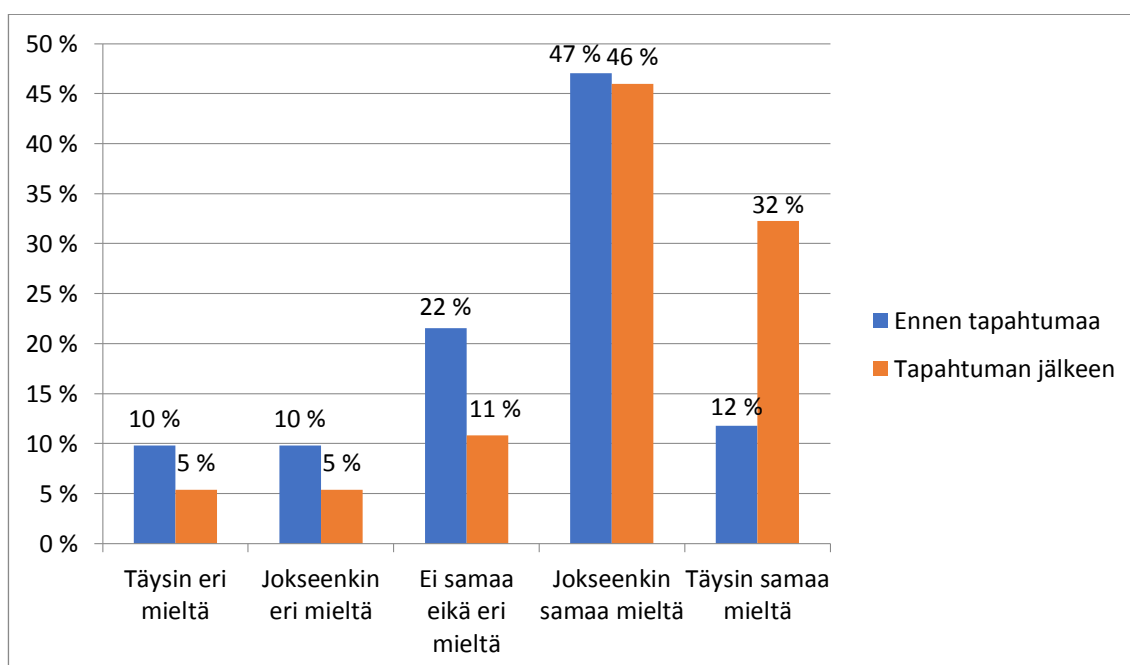
Kyselyn tulosten analysoinnissa keskityin kolmeen muuttujaan. Keskityin negatiivisten vastausvaihtoehtojen (Täysin eri mieltä, jokseenkin eri mieltä), neutraalin vastausvaihtoehdon (Ei samaa eikä eri mieltä) ja positiivisten vastausvaihtoehtojen (Jokseenkin samaa mieltä, täysin samaa mieltä) vastausprosenttien muutokseen kyselyjen välillä

Kuvio 2. Kysymys 1: Tiedän, miten valitsemaani ammattiin pääsee

Ensimmäisen kysymyksen, tiedän, miten valitsemaani ammattiin pääsee, kohdalla tulokset muuttuivat positiiviseen suuntaan. Täysin eri mieltä – vastausten vastausprosentti pysyi lähes ennallaan, kun taas jokseenkin eri mieltä – vastausten prosentti laski 5 prosenttiyksikköä. Negatiivisten vastausten määrä laski siis yhteensä vähän yli 5 prosenttiyksikköä. Ei samaa eikä eri mieltä vastausten prosentti laski merkittävästi, 9 prosenttiyksikköä. Jokseenkin samaa mieltä – vastausten vastausprosentti laski hieman, mutta täysin samaa mieltä vastausten vastausprosentti nousi 16 prosenttiyksikköä. Positiivisten vastausten yhteinen vastausprosentti nousi siis 14 prosenttiyksikköä ensimmäisen kysymyksen kohdalla.

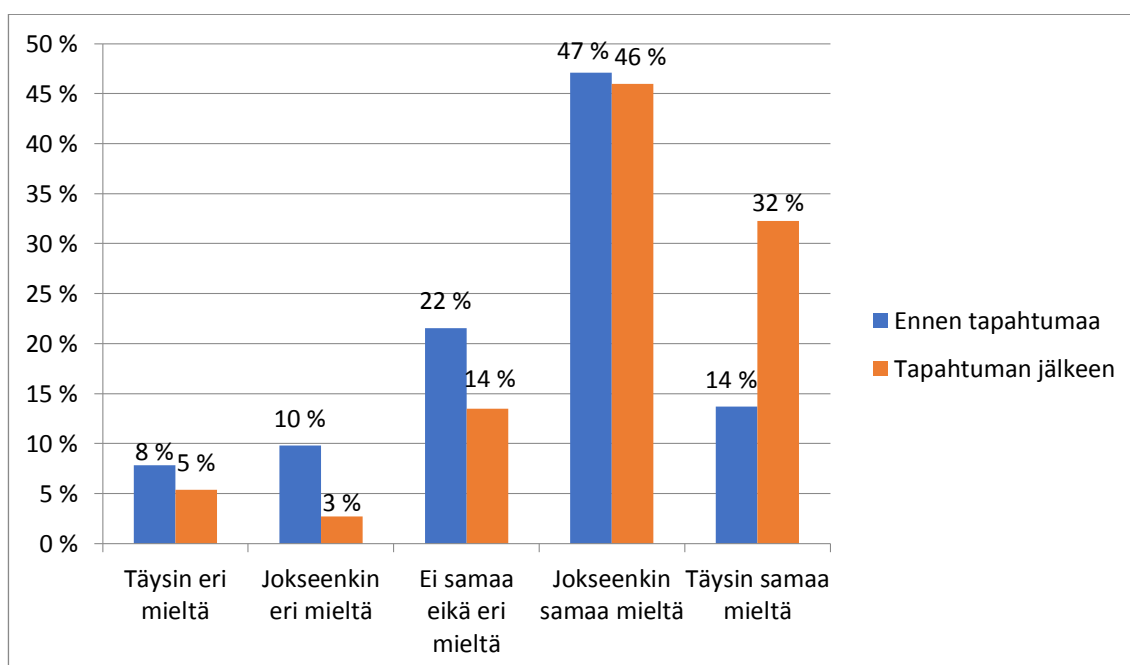
Ensimmäisen kysymyksen kohdalla negatiivisten ja neutraalien vastausten määrä laski ja positiivisten nousi. Ensimmäisen kysymyksen kohdalla tulokset ovat siis tukevat ammattikirjastomenetelmän työelämävalmiuksia edistävää vaikutusta.

Kuvio 2. Kysymys 2: Tiedän minkälaisen koulutuksen se vaatii

Kysymyksen kaksi, tiedän, minkälaisen koulutuksen se vaatii, tulokset muuttuivat myös positiiviseen suuntaan. Täysin eri mieltä ja jokseenkin eri mieltä vastausten vastausprosentit laskivat 5 prosenttiyksikköä kumpikin, eli negatiivisten vastausten vastausprosentti laski yhteensä 10 prosenttiyksikköä. Ei samaa eikä eri mieltä vastausten vastausprosentti laski 11 prosenttiyksikköä. Jokseenkin samaa mieltä vastausten vastausprosentti laski marginaalisella 1 prosenttiyksiköllä ja täysin samaa mieltä vastausten vastausprosentti nousi merkittävästi 20 prosenttiyksikköä. Näin ollen positiivisten vastausten vastausprosentti nousi yhteensä 19 prosenttiyksikköä.

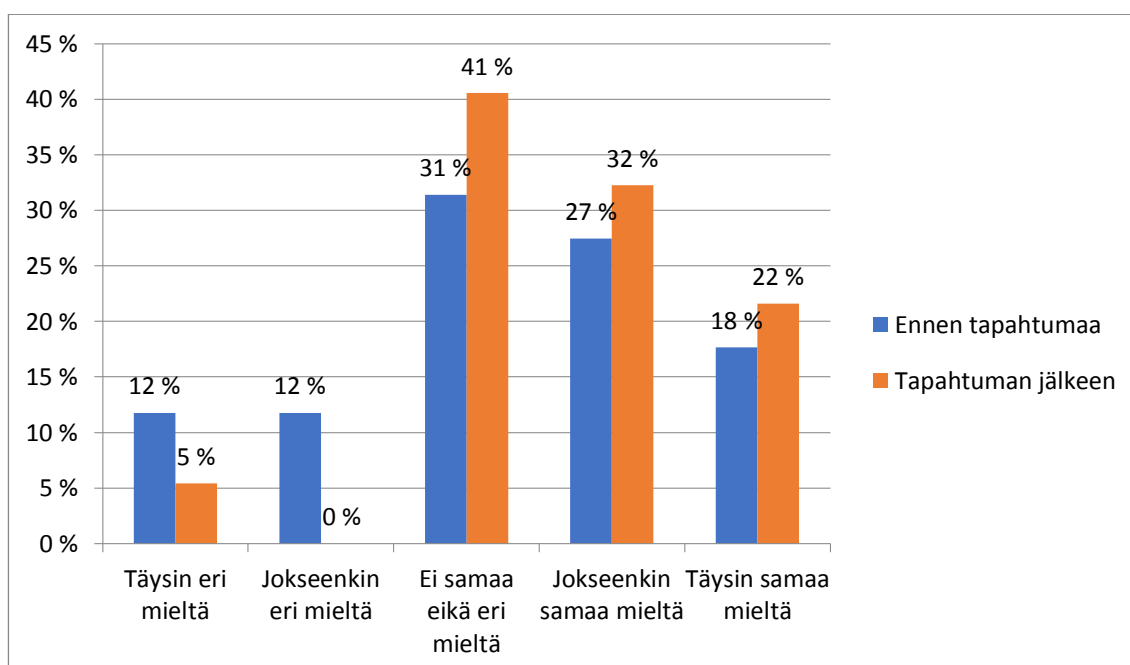
Toisen kysymyksen kohdalla vastausten muutos oli lähes identtinen ensimmäiseen kysymykseen verrattuna. Negatiivisten ja neutraalien vastausten määrä laski ja positiivisten nousi. Toisenkin kysymyksen tulokset siis tukevat ensimmäisen tavoin ammattikirjastomenetelmän työelämävalmiuksia edistävää vaikutusta.

Kuvio 3. Kysymys 3: Tiedän mitä kyseisen ammatin työnkuvaan kuuluu

Kysymyksen kolme, tiedän mitä kyseisen ammatin työnkuvaan kuuluu, vastaukset muuttuivat hyvin samalla tavalla kuin kysymysten 1 ja 2. Täysin eri mieltä vastausten vastausprosentti laski 3 prosenttiyksikköä ja jokseenkin eri mieltä vastausten vastausprosentti laski 7 prosenttiyksikköä. Yhteensä negatiivisten vastausten vastausprosentti laski 10 prosenttiyksikköä. Ei samaa eikä eri mieltä vastausten vastausprosentti laski 8 prosenttiyksikköä. Jokseenkin samaa mieltä vastausten vastausprosentti laski 1 prosenttiyksikön ja täysin samaa mieltä vastausten vastausprosentti nousi 18 prosenttiyksikköä. Positiivisten vastausten vastausprosentti nousi siis yhteensä 17 prosenttiyksikköä.

Kysymyksen kolme tulokset ovat samassa linjassa kysymysten yksi ja kaksi kanssa. Kaikissa kolmessa kysymyksessä vastausten muutos tapahtui samaa kaavaa noudattaen. Negatiivisten ja neutraalien vastausten määrä laski ja positiivisten nousi. Kysymyksen kolme tulokset siis tukevat myös ammattikirjasto-
menetelmän työelämävalmiuksien tukevaa vaikutusta.

Kuvio 4. Kysymys4: Uskon, että pääsen tulevaisuudessa tähän ammattiin

Kysymyksen neljä, uskon, että pääsen tulevaisuudessa tähän ammattiin, vastausten muutos eroaa kysymysten 1-3 tuloksista. Täysin eri mieltä vastausten vastausprosentti laski 7 prosenttiyksikköä, kun taas jokseenkin eri mieltä vastausten vastausprosentti laski 12 prosenttiyksikköä saaden 0 prosenttia tapahtuman jälkeisessä kyselyssä. Näin ollen negatiivisten vastausten vastausprosentti laski yhteensä 19 prosenttiyksikköä. Ei samaa eikä eri mieltä vastausten vastausprosentti nousi 10 prosenttiyksikköä. Jokseenkin samaa mieltä vastausten vastausprosentti nousi 5 prosentilla ja täysin samaa mieltä vastausten vastausprosentti nousi 4 prosenttiyksikköä.

Kysymyksen neljä tulokset poikkesivat kysymysten 1-3 tuloksista hieman. Kun kysymyksissä 1-3 kaikissa negatiivisten ja neutraalien vastausten määrä laski ja positiivisten nousi, ei sama kaava täysin toistunut tämän kysymyksen kohdalla. Negatiivisten vastausten määrä laski ja positiivisten nousi noudattaen aiempien kysymysten kanssa samaa kaavaa, mutta neutraalien vastausten määrä nousi neljännen kysymyksen kohdalla eroten muista kysymyksistä. Vaikka negatiivisten vastausten määrän lasku ja positiivisten nousu tukee ammattikirjastomenetelmän työelämävalmiuksia edistävää vaikutusta, on neutraalien vastausten määrän nousu huomioitava osa-alue. Neutraalien vastausten määrän nousu voidaan nähdä kasvaneena epävarmuutena vastaajilla, tai muiden vastausvaihtoehtojen muutoksen huomioiden myös negatiivisten vastausten muutoksena

neutraaliin, joka voidaan nähdä tutkimuskohteen kannalta positiivisena muutokseksi.

4.3 Johtopäätökset

Tulosten tarkastelussa ja erityisesti johtopäätöksissä tulee huomioida tutkimuksen virhemarginaali. Tämän tutkimuksen kohdalla virhemarginaali oli suuri johtuen vastaajamäärien eroista kyselyjen välillä ja ylipäätään pienestä otannasta. Tutkimuksen tuloksista ei voida vetää laajoja johtopäätöksiä vaan tuloksista vedetyt johtopäätökset ovat esitetty tämän yksittäisen ammattikirjasto-tapahtuman kohdalta.

Kysymysten 1-3, joita käsittelemme tutkimuksessa yhtenä kokonaisuutena, tulokset olivat hyvin samankaltaisia. Jokaisen kysymyksen kohdalla negatiivisten ja neutraalien vastausten vastausprosentti laski ja positiivisten vastausten vastausprosentti nousi ammattikirjasto-tapahtuman jälkeen indikoiden, että nuorten ammattitietous ja työelämävalmiudet edistyivät tapahtuman tuotoksena. Tulokset olivat selkeitä ja yhdenmukaisia. Tämä tulos tukee ajatusta, että ammattikirjasto-tapahtuma edistää nuorten työelämävalmiuksia.

Kysymyksen 4 tulokset poikkesivat hieman kysymysten 1-3 tuloksesta, mutta tulokset olivat myös kokonaisvaltaisesti positiivisia. Tulokset eivät olleet yhtä selkeästi positiiviset, kuin kohdassa 1-3, mutta riittävän selkeät, että niiden voidaan katsoa tukevan ajatusta, että ammattikirjaston myötä nuorten usko oman unelmatyöpaikan saamiseen kasvoi. Huomioitavaa on kuitenkin, että tapahtuman jälkeen myös neutraalien, eli ”Ei samaa eikä eri mieltä”, vastausten määrä lisääntyi.

Kyselyn tulokset tukevat kokonaisuudessaan tämän ammattikirjasto-tapahtuman nuorten työelämävalmiuksia edistävää vaikutusta. Ammattitietouden ja ammatinvalintaan liittyvien opintopolkuihin liittyvä tietous lisääntyi ja epävarmuus kyseisissä aiheissa väheni. Nuorten itsevarmuus unelma-ammattiinsa pääsystä kasvoi myös. Kyselyn tulosten viittaavat siihen, että tällä ammattikirjasto-tapahtumalla on työelämävalmiuksia edistävä vaikutus, mutta

otannan suuresta virhemarginaalista johtuen ei tutkimustulosten voida katsoa todistavan tätä.

5 OPAS

Opinnäytetyöni konkreettinen tuotos on ammattikirjasto-opas. Oppaan on tarkoitus olla kattava tuotos ammattikirjasto-tapahtuman järjestämisestä, joka sopii niin ensimmäistä kertaa tapahtumaa järjestävälle, kuin kokeneemmalle järjestäjälle. Uudelle järjestäjälle opas antaa ohjeita ja neuvoja, miten tapahtuman järjestämistä kannattaa lähteä toteuttamaan. Oppaan on tarkoitus helpottaa uuden järjestäjän työtä ja luoda paremmat puitteet onnistuneelle tapahtumalle. Uusi järjestäjä löytää oppaasta tapahtuman suunnitteluun ja järjestämiseen liittyvät työvaiheet sekä malleja ja vaihtoehtoja eri työvaiheiden tekemiseen. Kokeneelle järjestäjälle, joka ei tarvitse ohjeistusta tapahtuman järjestämiseen liittyvissä asioissa, opas antaa vinkkejä, vaihtoehtoja ja erilaisia toimintamalleja, joista järjestäjä voi itse varioida parhaaksi kokemansa yhdistelmän onnistuneen tapahtuman järjestämiseksi.

Opas tarjoaa tietoa tapahtuman järjestämiseen liittyvistä työvaiheista, suunnittelussa huomioitavista asioista ja itse tapahtumaan liittyvistä käytännön asioista. Oppaassa on myös esimerkki tapahtuman suunnittelun työvaiheista, aikataulusta ja yhteistyökumppaneihin liittyvistä huomioista. Lisäksi opas sisältää mallin itse tapahtuman rungosta ja aikataulusta.

5.1 Aineistonkeruuprosessi

Aineistona oppaaseen olen käyttänyt pääosin omia kokemuksiani ja ajatuksiani ammattikirjasto-tapahtuman järjestämisestä. Omien kokemuksieni lisäksi oppaan aineistona toimii myös Myllypuron nuorisotalon työntekijöiltä ja Myllypuron mediakirjaston ja Myllypuron yläasteen työntekijöiltä sekä ammattikirjasto-tapahtumassa ammatin tai ammattialan edustajana toimineilta henkilöiltä suullisesti saadut mielipiteet ja palaute, joita vasten olen peilannut omia näkemyksiäni.

Omat kokemukseni ammattikirjasto-tapahtuman järjestämisestä ollessa suurin ja tärkein tietolähteeni ammattikirjasto-opasta luodessani, pidän sitä tärkeänä osana oppaanluontiprosessiani. Seuraavassa kerron kuvauksen 2017 järjestämäni ammattikirjasto-tapahtuman suunnittelun ja toteutuksen vaiheista.

Suorittaessani alkuvuodesta 2017 harjoitteluani Myllypuron nuorisotalolla järjestin Ammattikirjasto-tapahtuman. Harjoittelun päätavoite oli onnistuneen Ammattikirjasto-tapahtuman suunnittelu, järjestäminen ja toteutus. Harjoittelun edetessä eteni myös tapahtuman suunnittelu. Aloitin harjoittelun 2.1.2017. Harjoittelun alkuvaiheessa keskityin nuorisotalon toimintaan ja siihen liittyviin työtehtäviin. Aloitin kuitenkin tapahtuman suunnittelun jo toisella viikollani harjoittelussa.

Yhteistyökumppanit on tärkeä osa ammattikirjasto-tapahtuman järjestämisestä. Yhteistyökumppaneiden avulla tapahtumaan voidaan saada aspekteja, joita järjestäjän olisi mahdotonta tai vaikeaa toteuttaa yksin. Vuonna 2016 järjestäessäni Myllypuron nuorisotalon ammattikirjasto-tapahtumaa, tein sen yhteistyössä Myllypuron yläasteen ja Myllypuron mediakirjaston kanssa. Onnistuneen yhteistyömme pohjalta halusin tehdä yhteistyötä myös tämän tapahtuman kanssa.

Otin yhteyttä Myllypuron yläasteen opinto-ohjaajaan, joka oli tyytyväinen, että otin yhteyttä asian tiimoilta. Koulun puolesta oli toivottu, että tapahtuma järjestettäisiin uudestaan. Sovimme palaverin asiaan liittyen. Palaverissa aloimme yhdessä sopia tapahtumalle päivämäärää. Päädyimme järjestämään tapahtuman 16.2.2017, viikolla 7. Tapahtuman luonteen kannalta oli mielestäni välttämätöntä, että tapahtuma järjestetään ennen viikkoa 8. Viikolla 8 alkaa toisen asteen yhteishaku. Tapahtuman tavoitteen ollessa nuorten työelämätaitojen ja tietojen edistäminen oli minulle selvää, että haluan tapahtuman toteutuvan ennen yhteishaun alkamista. Sovittuani päivämäärän koulun kanssa, sovimme, että tapahtuma tullaan toteuttamaan suljettuna tapahtumana, eli tapahtumaan osallistuu vain tietty, ennalta sovittu ryhmä, tässä tapauksessa Myllypuron yläasteen yhdeksännen ja kymmenennen luokan oppilaat. Sovimme myös, että tapahtuma toteutetaan kouluaikana ja koulu sisällyttää sen jokaisen yhdeksännen ja kymmenennen luokan lukujärjestykseen. Tällä tavoin mahdollistimme

suurelle osalle alueen yhteishaun kynnyksellä olevista oppilaista mahdollisuuden osallistua tapahtumaan. Sovimme myös tapahtuman järjestämispaikaksi nuorisotalon tilat. Nuorisotalon tilat aivan Myllypuron yläasteen vieressä, joten oppilaiden tulo tapahtumaan koulu-aikaan oli helppo järjestää.

Tila, jossa tapahtuma järjestetään, on huomioitava jo suunnittelun aikaisessa vaiheessa. Tilan koko ja esimerkiksi huoneiden määrä ovat oleellisia osia tapahtuman rungon suunnittelussa. Myös tilan sijainti on merkityksellistä. Tilan koko ratkaisee paljolti sen, kuinka paljon tapahtumaan on mahdollista ottaa osallistujia samaan aikaan. Huoneiden määrä taas on merkityksellinen tekijä siinä, kuinka monta ammattien tai ammattialojen edustajaa voi toimia samaan aikaan. Ihanteellista olisi, että jokainen edustaja saisi käyttöönsä oman huoneen, jotta puhuminen ja osallistujien kanssa keskustelu voi tapahtua rauhassa ilman ylimääräistä melua tai sekavuutta. Myllypuron nuorisotalolla on kuusi erillistä huonetta, joka vaikutti päätökseeni rekrytoida tapahtumaan kuusi eri ammattien tai ammattielojen edustajaa.

Seuraavaksi olin yhteydessä Myllypuron mediakirjastoon. Sovimme palaverin ja kävin mediakirjastolla puhumassa tapahtumasta. Valitettavasti tapahtumasta kiinnostuneet työntekijät olivat liian kiireisiä osallistuakseen itse tapahtumaan. Sovimme kuitenkin, että he tuottavat ja toimittavat tapahtumaan liittyviä materiaaleja ennen tapahtumaa. Myllypuron mediakirjastolla on erinomaiset laitteet ja ohjelmat kuvaamiseen ja kuvanmuokkaukseen. He toimittivatkin erinomaiset julisteet ja muuta oheismateriaalia tapahtumaa varten.

Tiedonkeruuvaihe on oleellinen osa onnistuneen ammattikirjasto-tapahtuman järjestämistä. Tiedonkeruulla tarkoitetaan tässä yhteydessä datan keräämistä tapahtuman osallistujilta tai kohderyhmältä ennen tapahtumaa. Tiedonkeruun tarkoitus on saada mahdollisimman tarkkaa tietoa tapahtuman osallistujilta tai kohderyhmältä siitä, mitkä ammatit tai ammattialat heitä kiinnostavat. Onnistuneen tiedonkeruun tuloksena saadaan tapahtumaan sen osallistujia tai kohderyhmää eniten kiinnostavat ammatit tai ammattialat selville ja rekrytointi voidaan näin kohdentaa näihin ammatteihin tai ammattialoihin. Tämän seurauksena tapahtuma on osallistujilleen mielekkäämpi ja hyödyllisempi, kun osallistujat pää-

sevät suuremmalla todennäköisyydellä tapaamaan ja juttelemaan heitä kiinnostavien ammattien tai ammattialojen edustajien kanssa.

Suunnittelin ja toteutin kyselylomakkeen, jota käytin tiedonkeruuvaiheessa. Kyselylomakkeen tarkoituksena oli selvittää, mitkä ammatit tai ammattialat nuoria kiinnostavat ja mitata, miten nuori itse kokee tietojensa tason liittyen häntä kiinnostaviin ammatteihin. Toimitin kyselyt koululle ja yhdeksännen ja kymmenennen luokan oppilaat, jotka olivat osallistumassa tapahtumaan myöhemmin, vastasivat kyselyyn. Kyselyn tulosten perusteella aloin rekrytoimaan nuorten eniten toivomia ammattien tai ammattialojen edustajia.

Rekrytointivaihe on pitkä prosessi ja voi kestää pisimmillään viikkoja. Rekrytointivaihe on tärkeä elementti onnistuneen ammattikirjasto-tapahtuman järjestämisessä. Vaikka tiedonkeruuvaiheessa olisi saatu paljon laadukasta dataa ja tulosten käsittelystä saadut tulokset olisivat miten lupaavia hyvänsä, jos rekrytointivaihe epäonnistuu voi tapahtuma epäonnistua tai ainakin menettää arvoaan osallistujien silmissä. Rekrytoinnissa on tärkeää muistaa, että jos on tehty tiedonkeruuvaihe, on tärkeää suorittaa rekrytointi siitä saatujen tulosten perusteella. Jos tiedonkeruun tulokset ja rekrytoidut ammattien tai ammattialojen edustajat eivät ole sidoksissa toisiinsa, tiedonkeruuvaihe on turha. Tällöin tapahtuma ei myöskään palvele osallistujiaan parhaalla mahdollisella tavalla.

Lukuisten puhelujen ja sähköpostien jälkeen onnistuin saamaan tapahtumaan kuusi nuorten toivomaa ammatin tai ammattialan edustajaa. Metropolia oli kiinnostunut yhteistyöstä, ja heiltä lupautui paikalle tulemaan sairaanhoitoalan loppuvaiheen opiskelija sekä alan opettaja puhumaan sairaanhoitoalasta. Stadin ammattiopisto tuli myös mielellään tukemaan tapahtumaa ja heiltä edustajaksi saapui opinto-ohjaaja puhumaan autoalasta ja Stadin ammattiopiston muusta tarjonnasta. Pelisuunnittelun loppuvaiheen opiskelija ja koodarina työskentelevä Metropolian opiskelija lupautui tulemaan puhumaan koodauksesta ja pelisuunnittelusta, elokuvaohjaaja Selma Vilhunen innostui ehdotuksestani ja lupautui tapahtumaan puhumaan elokuva-alasta ja ohjaajan työstä. RIAN, eli rakennusinsinöörien ja arkkitehtien liiton opiskelijavastaava lähti myös mukaan puhumaan rakennusalasta ja insinöörin työstä. Viimeisen nuorten eniten toivoman ammatin, nuoriso-ohjaajan, rekrytoiminen osoittautui kaikkein haastavimmaksi

vastoin ennakko-oletuksiani. Halusin rekrytoida tapahtumaan nuoriso-ohjaajan, joka ei työskentele Myllypurossa tai aivan lähialueilla, jotta nuorten, joista osa on alueen nuorisotalojen vakiokävijöitä, olisi helpompi kohdata heidät neutraalilla tavalla. Otettuani yhteyttä ensin yhteen ja sitten toiseen nuorisotaloon, en saanut kummastakaan selvää vastausta. Odotin ja lähestyin heitä uudestaan, mutten vieläkään saanut vastausta puoleen tai toiseen heidän kiinnostuksestaan osallistua tapahtumaan. Lopulta jouduin tekemään ratkaisun ja pyysin yhtä Myllypuron nuorisotalon työntekijää tapahtumaan puhumaan nuorisotyöstä ja nuoriso-ohjaajan työstä. Vaikka tämä ei ollut alkuperäisten toiveideni mukainen ratkaisu, saivat tapahtuman osallistujat kuitenkin tapahtumaan toivomansa alan edustajan.

Tämän jälkeen aloitin tapahtuman rungon suunnittelun. Tapahtuman rungon ja minuuttiaikataulun suunnittelussa merkittävimpinä huomioitavina seikkoina pidin osallistujien määrää, ammattien tai ammattialojen edustajien määrää, heidän hyvinvointiaan ja tapahtuman sujuvuutta. Myllypuron yläasteen opinto-ohjaajan kanssa keskusteltuani pääsimme yhteisymmärrykseen siitä, että oppilaat tulevat tapahtumaan neljässä eri ryhmässä. Yhden ryhmän osallistumisaika oli maksimissaan 40 minuuttia, ettei se sekoita tai häiritse oppilaiden koulupäivän muuta opetusta. Luonnollisesti halusin myös, että jokaisella ryhmällä oli yhtä paljon aikaa ja samat mahdollisuudet tapahtumaan osallistuessa.

Suunnittelin tapahtuman rungon siten, että jokaisella osallistuvalla ryhmällä on yhteensä puolituntia aikaa keskustella ammattien edustajien kanssa. Päätin käyttää tapahtumassa kiertävää mallia lainausmallin sijasta. Tähän päätökseen tulin tiukan aikataulun ja suuren kävijämäärän perusteella. Lainausmallin, eli mallin, jossa osallistujat saavat lainata ammattien tai ammattialojen edustajia tiskiltä kuten kirjoja kirjastossa, toteuttaminen kyseisellä aikataululla ja osallistujamäärällä olisi ollut äärimmäisen hankalaa ja epämukavaa sekä edustajille että osallistujille. Kiertomalli, eli malli, jossa edustajat ovat omilla pisteillään ja osallistujat kiertävät tapahtuman järjestäjän ohjeistuksella pisteeltä toiselle oli tapahtuman kannalta huomattavasti toimivampi ratkaisu, joten päädyin siihen. Aikataulun sanelemana päädyin ratkaisuun, jossa osallistujilla on 10 minuuttia aikaa keskustella yhden itse valitsemansa ammatin tai ammattialan edustajan pisteellä, tämän jälkeen vaihto toiseen heidän itse haluamaansa pisteelle. Taas 10

minuuttia keskustelua ja toinen vaihto ja viimeinen 10 minuutin keskustelusesio. Osallistujat pääsivät siis tapahtuman aikana keskustelemaan kolmen itseään kiinnostavan ammatin edustajan kanssa. Olisin toivonut, että osallistujilla olisi ollut mahdollisuus keskustella useamman, ellei kaikkien ammattien edustajien kanssa, mutta aikataulun ollessa tiukka, päätin tehdä sen näin. Toinen mielessäni ollut vaihtoehto olisi ollut antaa nuorten kiertää kaikilla pisteillä. Tässä tapauksessa pistekohtainen keskustelu-aika olisi kuitenkin supistunut niin pieneksi, etten nähnyt tätä hyvänä ratkaisuna.

Itse tapahtuman pääelementin, eli osallistujien ja ammattien ja ammattialojen edustajien keskustelun, lisäksi tapahtuman runkoon sisältyi tervetuliaispuheenvuoro, osallistujien informointi tapahtuman kulusta ja loppupuheenvuoro.

Tilojen valmistelu tapahtui tapahtumapäivänä. Tapahtuman ollessa nuorisotalon tiloissa, en voinut suuremmin valmistella tiloja etukäteen, ne kun olivat nuorisotalon toiminnan käytössä edellisenä iltana. Tulin työpaikalle klo.11.00. Olin sopinut, että työparini tulisi paikalle samaan aikaan, mutta hän myöhästyi. Aloitin valmistamaan edellisenä iltana hankkimiani tarjottavia ammattien ja ammattialojen edustajille. Saatuaani tarjoiltavat valmiiksi ja esille, ryhdyin valmistelemaan tiloja tapahtumaa varten. Tein jokaiseen huoneeseen ammatin tai ammattialan edustajaa varten oman pisteen käyttäen hyödykseni tuoleja, pöytiä ja tiloissa valmiiksi sijaitsevia sohvia. Kun olin saanut pisteet mieleiseeni kuntoon, laitoin jokaiseen pisteeseen sen ammattia tai ammattialaa kuvaavan julisteen. Julisteet olin saanut Myllypuron mediakirjastolta osana yhteistyötämme tapahtuman hyväksi. Toiset kopiot julisteista laitoin aulatilán seinälle siihen kohtaan, jossa avauspuheenvuoro ja ammattien edustajien esittäytyminen tapahtuu.

Ammattien ja ammattialojen edustajat alkoivat saapua paikalle 11.30 paikkeilla, kuten olimme sopineet. Esittelin heille nuorisotalojen tiloja ja kerroin talon toiminnasta. Tämän jälkeen oli kahvitarjoilun ja tarjottavien vuoro. Kun kaikki olivat ehtineet hakea haluamansa virvokkeet, istuimme yhdessä alas ja kävimme läpi mitä tuleman pitää. Olin tiedottanut heille jo etukäteen tapahtuman yleisen aikataulun, jotta he osaisivat varata tapahtumaan riittävästi aikaa. Kävimme läpi tapahtuman tarkkan aikataulun, osallistuvien ryhmien määrän ja yhden ryhmän

kanssa käytävät vaiheet. Kävimme yhdessä talon läpi ja kerroin, missä kenenkin piste sijaitsee. Kun aikataulu ja pisteiden sijainti oli selvitetty, keskustelimme heidän roolistaan. Olimme jo etukäteen käyneet läpi, mitä varten he ovat tapahtumaan tulossa ja mistä heidän oletetaan puhuvan, mutta halusin keskustella siitä, mitä kannattaa odottaa ja miten toimia ongelmatilanteissa. Keskustelimme muun muassa siitä, ettei ole pakko vastata kysymyksiin, jos ei halua. Puhuimme myös mahdollisesta osallistujien häiriökäyttäytymisestä ja miten siihen reagoida, mitä saa ja mitä tarvitsee tai ei tarvitse tehdä tai sanoa. Edustajat eivät tuntuneet olevan huolissaan tai pelkäävän nuorten osallistujien kanssa puhumista ja he vaikuttivat valmiilta tapahtumaan. Jätin heidän juomaan kahvinsa loppuun rauhassa siirryin itse varmistamaan, että kaikki on valmista.

Ensimmäinen ryhmä tuli tapahtumaan aikataulun mukaisesti klo. 12.15. Ryhmän tullessa tapahtumaan, heidät otti vastaan minä ja tapahtumassa työparinani toiminut Myllypuron nuorisotalon työntekijä. Osallistujat ohjeistettiin jättämään kengät ja päällysvaatteet naulakkoon ja heidät ohjattiin nuorisotalon aulatilalle sohvalle tai sen yhteyteen. Kun kaikki olivat valmiit, pidin tervetuliaispuheenvuoron. Puheenvuorossa esittelin itseni, toivotin osallistujat tervetulleiksi tapahtumaan, kiitin heitä osallistumisesta ja kerroin, mitä seuraavaksi on luvassa. Kerrottua tapahtuman kulusta osallistujille, annoin puheenvuoron ammattien ja ammattialojen edustajille. He esittelivät itsensä, kertoivat mitä ammattia tai ammattialaa ovat paikalla edustamassa ja minkä tahon puolesta. Taholla tarkoitan heidän työnantajaansa tai koululaitosta, jonka edustajina he tapahtumassa olivat. Puheenvuoronsa lopuksi jokainen edustaja kertoi, missä päin taloa heidän pisteensä sijaitsee. Tämän jälkeen ohjeistin vielä lyhyesti, miten osallistujien tulee nyt toimia ja edustajat siirtyivät pisteilleen. Osallistujat siirtyivät perässä haluamilleen pisteille.

Osallistujien siirtyessä pisteille kiersin pisteeltä pisteelle ja varmistin, ettei millään pisteellä ollut suhteettoman paljon osallistujia samaan aikaan. Jos näytti siltä, että mielestäni liian suuri joukko oli siirtymässä yhdelle pisteelle, ohjeistin heistä osaa käymään tässä välissä jollain toisella pisteellä ja palaamaan seuraavan vaihdon aikana tälle pisteelle. Tällä halusin varmistaa mahdollisimman rauhallisen ja keskusteleavan ympäristön ammattien ja ammattialojen edustajille. Liian suuri määrä osallistujia samaan aikaan yhden edustajan pisteellä voi joh-

taa tarpeettoman rauhattomaan tilanteeseen, siihen etteivät kaikki osallistujat saa ääntään kuuluville ja siihen, ettei edustaja ehdi vastaamaan kaikkien kysymyksiin. Osallistujat jakautuivat kuitenkin pääpiirteittäin hyvin pisteiden välillä, enkä joutunut suuremmin puuttumaan tilanteeseen.

Kun osallistujat keskustelivat ammattien ja ammattialojen edustajien kanssa, kiersin ympäri taloa seuraamassa, miten keskustelu etenee. Kaikki ammattien edustajat, jotka olin tapahtumaan rekrytoinut, olivat ensimmäistä kertaa kyseisen kaltaisessa tapahtumassa, ja halusin myös varmistua heidän hyvinvoinnistaan tapahtuman aikana. Kenelläkään ei ollut ongelmia kommunikoida osallistujien kanssa eikä kukaan kokenut osallistujien puolelta häiriköintiä tai muuta vastaavaa. Seurasin samalla kelloa ja kirjoittamaani tapahtuman aikataulua, jotta tapahtuma pysyisi aikataulussa. Ilmoitin osallistujille ja edustajille, kun osallistujien oli aika vaihtaa pistettä. Tämän jälkeen toistin taas samat toimenpiteet, kunnes viimeinen keskustelutuokio oli ohi.

Viimeisen keskustelutuokion jälkeen ohjeistin osallistujat palaamaan sohvalle, jossa pidin myös tervetuliaispuheenvuoron. Loppupuheenvuorossa kiitin osallistujia tapahtumaan tulosta ja kiitin oppilaiden mukana tulleita opettajia heidän panoksestaan tapahtumaan. Joillain kerroilla kerroin opettajien toiveesta myös oppilaille, miten heidän koulupäivänsä jatkuu. Tämän jälkeen ilmoitin oppilaille tapahtuman päättyneen heidän osaltaan ja että he voivat lähteä jatkamaan koulupäiväänsä. Kävin vielä kiittämässä ja kättelemässä paikalla olevat opettajat. Ensimmäinen ryhmä lähti tapahtumasta aikataulun mukaisesti klo:12.55.

Tämän jälkeen aikataulussa oli pieni tauko, jotta ammattien ja ammattialojen edustajat saivat hengähtää ja halutessaan syödä ja juoda tarjoamiamme pieniä virvokkeita. Kävin jokaisen ryhmän välissä myös heidän kanssaan läpi, miten heidän mielestään ryhmän kanssa meni, oliko ongelmia tai haasteita ja yleiset fiilikset. Kaikki oli sujunut hyvin. Seuraava ryhmän oli tarkoitus saapua tapahtumaan klo:13.00, mutta ketään ei näkynyt. klo:13.05 ryhmä vihdoin saapui paikalle. Viiden minuutin viivästyminen aikataulussa ei ole suuri ongelma, mutta koska tapahtumaan oli laadittu minuutin tarkka aikataulu, ja ryhmiä oli tulossa tämän ryhmän jälkeen vielä kaksi, jouduin tekemään aikatauluun muutoksia. Koulu oli painottanut etukäteen, että koko tapahtuman loppumisajankohdasta oli

pidettävä kiinni, joten myöhästyminen ei ollut vaihtoehto. Olin etukäteen suunnitellut, mitä teen kyseisen kaltaisissa ongelmatilanteissa. Palautin tapahtuman aikatauluunsa lyhentämällä hieman ryhmän aikaa keskustella ammattien edustajien kanssa. En ollut tyytyväinen, että jouduin tekemään tämän kaltaisen ratkaisun, sillä se aika oli pois ryhmään kuuluvilta tapahtumaan osallistuvilta nuorilta, mutta se oli nähdäkseni ainut vaihtoehto saada tapahtuma toteutumaan aikataulussa. Toinen ryhmä lähti tapahtumasta aikataulun mukaisesti klo:13.40. Myös kolmas ryhmä oli myöhässä, joka johti samankaltaisiin toimenpiteisiin, kuin ryhmän kaksi kanssa. Viimeinen ryhmä tuli ajoissa paikalle, itse asiassa jopa hieman etuajassa. Viimeinen ryhmä lähti tapahtumasta aikataulun mukaisesti klo: 15.10.

Viimeisen ryhmän jälkeen tapahtuma oli ohi. Kiitin tapahtumaan osallistuneita ammattien ja ammattialojen edustajia ja kyselin vielä fiiliksiä ja mielipiteitä tapahtumasta. Kysyin myös, kiinnostaisiko heitä osallistua samankaltaiseen tapahtumaan ammatin tai ammattialan edustajana uudestaan, ja jokainen kertoi tulevansa mielellään. He lähtivät talolta 15.15. Tämän jälkeen kiitin suuresti työparinani ollutta Myllypuron nuorisotalon työntekijää ja järjestelimme paikat takaisin siihen malliin, jossa ne yleensä ovat ja siivosimme paikat. Nuorisotalo avasi ovensa nuorille 15.30. Tapahtuma oli ohi ja kaikki siihen liittyvät työtehtävät suoritettu.

Oppaassa esittämäni esimerkkirunko ammattikirjasto-tapahtumasta kuului seuraavasti:

- 1) Järjestäjät paikalle
- 2) Järjestäjien keskeinen työnjako
- 3) Tilan valmistelu
- 4) Ammattien edustajat paikalle
- 5) Ammattien edustajien ohjeistus
- 6) Tapahtuma alkaa
- 7) Ensimmäinen ryhmä saapuu
- 8) Järjestäjä pitää pienen aloituspuheenvuoron ja kertoo tapahtuman kulusta ryhmälle
- 9) Ammattien edustajat esittäytyvät ja kertovat missä heidän pisteensä sijaitsee
- 10) Ammattien edustajat lähtevät pisteilleen
- 11) Ryhmä jakautuu haluamilleen pisteille
- 12) Osallistujat saavat jutella esim. 10 minuuttia yhden ammatin edustajan kanssa
- 13) Osallistujat vaihtavat pistettä

- 14) Osallistujat juttelevat esim. 10 minuuttia toisen ammattin edustajan kanssa
- 15) Osallistujat vaihtavat pisteitä
- 16) Osallistujat juttelevat esim. 10 minuuttia kolmannen ammattin edustajan kanssa
- 17) Osallistujien palaute
- 18) Järjestäjä pitää pienen loppupuheenvuoron ja kiittää osallistujia
- 19) Tauko
- 20) Toinen ryhmä saapuu
- 21) Toista kohdat 7-19 niin monta kertaa kuin ryhmiä on.
- 22) Tapahtuma loppuu
- 23) Ammattien edustajille kiitokset ja palautekeskustelu
- 24) Ammattien edustajat lähtevät
- 25) Tilan siivous

5.2 Oppaan sisältö

Oppaan sisältö on rakennettu suurelta osin omien kokemusteni varaan ammattikirjasto-tapahtuman järjestämisestä. Kuten mainitsin tässä työssä aiemmin, olen järjestänyt ammattikirjasto-tapahtuman kahdesti. Järjestämissäni tapahtumissa on ollut eroa sisällön, tapahtuman kulun ja yhteistyökumppaneiden osalta, mutta pääpiirteiltään ne ovat olleet samankaltaisia. Molemmilla kerroilla tapahtumaa järjestäessäni olen kokenut haasteita ja tehnyt virheitä. Näistä haasteista ja virheistä olen pyrkinyt oppimaan ja tuon oppaassa esille kokemieni haasteiden kautta oppimani ammattikirjasto-tapahtuman järjestämiseen liittyvät riskit ja vaarat.

Ammattikirjasto-opas on tarkoitettu sekä ensimmäistä kertaa tapahtumaa järjestävälle, että kokeneelle järjestäjälle. Siinä käydään läpi tapahtuman järjestämisen vaiheet yksityiskohtaisesti ja jokaisen vaiheen erilaiset toteutusmuodot. Opas tarjoaa kaikkiin vaiheisiin useampia ratkaisumalleja ja vaihtoehtoja sekä listaa niiden hyödyt ja haitat. Opas sisältää myös esimerkkiaikataulut tapahtuman suunnittelusta ja itse tapahtuman rungosta. Oppaassa esitellään myös kaksi yleisintä järjestämismallia, avoin ja suljettu malli, ja jokainen oppaan kohta käsitellään molemmista näkökulmista.

Opas alkaa käsittelemällä ammattikirjasto-tapahtumaa yleisellä tasolla. Mikä on ammattikirjasto? Miksi ja milloin se kannattaa järjestää? Näihin kysymyksiin vastataan oppaan aloittavassa luvussa. Oppaan alussa kerrotaan myös, ettei

ammattikirjasto menetelmänä ole minun kehittämäni, vaan että se pohjautuu Allianssi Ry:n Elävä Kirjasto – toimintamalliin. Tämän lisäksi selvennetään, että ammattikirjasto on menetelmänä ollut käytössä Saku Ry:llä ennen oppaan kirjoittamista. Oppaassa kuitenkin täsmennetään, että kyseinen opas on tehty Helsingin nuorisoasiainkeskuksen käyttöön paremmin sopivasta, muokatusta versioista. Nämä muokkauksen ja muutokset olen tehnyt itse.

Oppaan toisessa luvussa puhutaan kahdesta yleisimmästä ammattikirjasto-tapahtuman järjestämismallista. Nämä ovat avoin malli ja suljettu malli. Oppaassa käydään läpi niiden sisällöt yleisellä tasolla, mallien erot ja yhtäläisyydet, sekä vastataan kysymykseen, missä tilanteessa ja olosuhteissa kannattaa valita avoin tai suljettu malli.

Oppaan kolmas osio keskittyy yhteistyökumppaneihin. Oppaassa listataan mahdollisia yhteistyökumppanitahoja ja kerrotaan, mitä hyvän yhteistyökumppanin valinta voi tuoda etuna tapahtumaan. Tässä osiossa käydään myös läpi mahdollisia yhteistyökumppanitahoja sekä avoimen että suljetun tapahtuman näkökulmasta. Tässä osiossa mainitaan myös oppaan lopusta löytyvä yhteistyökumppaneiden yhteystietolista.

Oppaan neljännessä osiossa puhutaan tiedonkeruuvaiheesta. Tiedonkeruuvaiheella tarkoitetaan ammattikirjasto-tapahtuman suunnittelussa vaihetta, jossa kerätään joko tapahtuman tulevilta osallistujilta, tai tapahtuman kohderyhmältä tietoja tapahtuman sisältöön liittyen. Suljetussa mallissa tapahtuman osallistujat ovat usein ennalta tiedossa, joten tiedonkeruun voi suorittaa tarkasti tapahtuman osallistujilta. Avoimessa mallissa tapahtuman osallistujat eivät ole ennalta tiedossa, jolloin tiedonkeruu täytyy toteuttaa toisella tavalla. Tällöin tapahtumalle on kuitenkin yleensä määritetty kohderyhmä, ja tiedonkeruussa keskitytään keräämään tietoa laajemmin tapahtuman kohderyhmään kuuluilta henkilöiltä. Oppaan tiedonkeruosio keskittyy pääosin osallistujien tai kohderyhmän ammattitöiveisiin. Tällöin tiedonkeruuvaiheessa pyritään siis selvittämään tapahtuman osallistujia tai kohderyhmää kiinnostavia ammatteja tai ammattialoja. Tiedonkeruun tarkoitus on tehdä tapahtumasta mahdollisimman paljon sen osallistujia kiinnostava ja heitä hyödyttävä tapahtuma. Selvittämällä osallistujia kiinnostavat ammatit tai ammattialat voidaan rekrytoidessa hankkia paikalle näitä

osallistujia kiinnostavien ammattien tai ammattialojen edustajia, jolloin tapahtuma palvelee sen osallistujia paremmin. Osiossa puhutaan eri tiedonkeruumenetelmistä, miten ne sopivat avoimeen ja suljettuun malliin sekä niiden hyödyistä ja haitoista.

Oppaan viides osio käsittelee tapahtuman järjestämistilaa ja aikataulua. Tila, jossa tapahtuma järjestetään, määrittelee paljon sitä, kumpi tapahtumamalli on fiksumpi valita, kuinka paljon osallistujia tapahtumaan on mahdollista ottaa samaan aikaan, kuinka monta ammatin tai ammattialan edustajaa tapahtumaan kannattaa rekrytoida ja niin edelleen. Suurempi tila tarjoaa enemmän vaihtoehtoja pienen tilan supistaessa mahdollisia valintoja. Jos tila on ennalta sovittu, täytyy tapahtuma mukauttaa tilaan sopivaksi. Jos taas tapahtuman malli, runko ja rekrytoinnit on tehty ennen tilan hankkimista, täytyy nämä ottaa huomioon sopivaa järjestämistilaa etsiessä.

Oppaan kuudes osio käsittelee rekrytointia. Rekrytoinnilla tarkoitetaan tässä yhteydessä tapahtuman ammattien ja ammattialojen edustajien hankkimista tapahtumaan. Rekrytointi on osoittautunut haastavimmaksi työvaiheeksi ammatikirjasto-tapahtuman järjestämisessä. Rekrytointiin kannattaa siis varata aikaa reilusti. Rekrytointi on hyvä aloittaa ajoissa ennen tapahtuman järjestämisaikaa. Ammattien tai ammattialojen edustajat pääevät todennäköisemmin osallistumaan tapahtumaan, jos saavat tiedon tapahtumasta viikkoja tai kuukauden etukäteen. Jos tapahtumaa varten on suoritettu tiedonkeruvaihe, on suositeltavaa suorittaa rekrytointi tiedonkeruvaiheesta saatujen tulosten perusteella. Jos rekrytoitavien ammattien tai ammattialojen edustajien valinta ei perustu tiedonkeruvaiheen tuloksiin, on tiedonkeruvaihe ollut rekrytoinnin kannalta turha työvaihe. Kuitenkin, on hyvä muistaa, että kaikkiin tiedonkeruvaiheissa saatuihin toiveisiin ei välttämättä pysty vastaamaan. Esimerkiksi, jos tiedonkeruvaiheesta saadaan tulos, jonka mukaan eniten toivottu ammatin edustaja on Suomen presidentti, tai vaikka Nokian pääjohtaja, on oletettavaa, että näiden edustajien saaminen tapahtumaan osoittautuu todennäköisesti vaikeaksi. Tällöin järjestäjän tulee tehdä päätös, kuinka paljon aikaa ja resursseja hän käyttää näiden toiveiden täyttämiseen. Jos rekrytointi näyttää käyvän ylivoimaisen vaikeaksi tai mahdottomaksi, on suositeltavaa siirtyä tiedonkeruvaiheen tuloksissa seuraavaan kohtaan. Rekrytointia suorittaessa täytyy muistaa, että henkilöt,

joita pyydät osallistumaan tapahtumaan voivat joutua tekemään sen vapaa-ajallaan. Monet yritykset ja varsinkin koululaitokset tukevat ammattikirjasto-tapahtuman kaltaisia tapahtumia mielellään ja haluavat näkyvyyttä edustamalleen taholle kyseisen kaltaisissa tapahtumissa. Tämä ei kuitenkaan ole tilanne kaikkien kohdalla, joten lähestyessäsi ihmisiä rekrytointi tarkoituksessa tulee muistaa, mitä olet heiltä pyytämässä. Osalle tapahtumaan osallistuminen voi tarkoittaa vapaa-ajan uhraamista työhön liittyvään tapahtumaan ilman korvausta. Järjestäjän täytyy siis ymmärtää, ettei jokainen jota tapahtumaan pyydetään halua tai pysty osallistumaan.

Oppaan seitsemäs luku käsittelee palautetta. Palautetta keräämällä saadaan tietoa tapahtumaan osallistuneilta tapahtuman onnistumisesta. Palautteen avulla pystytään kehittämään tapahtumaa seuraavalla kerralla eteenpäin, parempaan suuntaan. Ilman palautetta osallistujilta ja/tai muilta tapahtuman järjestämiseen osallistuneilta tahoilta, tapahtuman kehittäminen perustuu vain järjestäjän itsensä ajatuksiin ja kokemuksiin, eikä kehityssuunta näin välttämättä palvele tapahtuman osallistujia tai muita järjestäviä tahoja. Palaute osio oppaassa keskittyy eri palautteen keruu menetelmiin niin avoimen kuin suljetunkin mallin näkökulmasta.

Kahdeksas osio käsittelee tapahtuman kulkua. Tämä osio sisältää esimerkimmallin tapahtuman rungosta. Runko sisältää kaikki tapahtuman aikana tapahtuvat työvaiheet, niiden järjestyksen ja esimerkkiaikataulun. Osiossa on omat esimerkimmallit sekä avoimelle, että suljetulle tapahtumalle. Esimerkin on tarkoitus havainnollistaa järjestäjälle, missä järjestyksessä ja aikataulussa tapahtuman eri vaiheet olisi suositeltavaa järjestää. Kyseessä on kuitenkin vain esimerkki, joten järjestäjän oletetaan rakentavan oma malli tapahtumaansa varten.

Yhdeksäs osio käsittelee tapahtuman suunnittelua tarjoten esimerkkiaikataulun tapahtuman suunnittelun ja valmistelun vaiheista. Esimerkissä listataan tapahtuman suunnitteluun ja valmisteluun liittyvät työvaiheet ja annetaan esimerkki niiden suoritusajankohdasta viikon tarkkuudella. Esimerkissä kerrotaan, milloin mikäkin työvaihe suoritetaan tai suorittaminen alkaa, miten suunnittelu etenee ja mitä kannattaa ottaa huomioon. Osio sisältää vain yhden esimerkin sekä avointa, että suljettua mallia varten. Tämä johtuu siitä, että tapahtuman suunnittelu

tapahtuu lähes saman kaavan mukaan, tapahtuman mallista huolimatta. Esimerkissä on kuitenkin tarkennettu vain toiseen malliin liittyvät työvaiheet ja ne merkitty selkeästi. Merkinnästä käy ilmi, kumpaan malliin kyseinen työvaihe kuulu.

Oppaan kymmenes osio käsittelee riskejä ja vaaroja. Tämän osion tarkoituksena on esittää ammattikirjasto-tapahtuman järjestämisen viisi yleisintä riskiä ja vaaraa ja selvittää, miten ne voidaan ehkäistä. Nämä ovat aikataulun pettäminen, rekrytoinnin epäonnistuminen, tilaan liittyvät riskit ja sairastumiset sekä muut poissaolot. Lisäksi kohta neljä sisältää markkinoinnin epäonnistumiseen liittyvät riskitekijät. Muiden kohtien koskiessa molempia järjestämismalleja, tämä kohta koskee vain avointa mallia, sillä suljettu tapahtuma ei yleensä tarvitse markkinointia. Jokaisessa kohdassa käydään läpi, miten kyseisen riskin voi pyrkiä ennaltaehkäisemään ja miten tulee toimia, jos kyseinen riski pääsee toteutumaan.

11. osio ammattikirjasto-oppaassa on yhteistyökumppaneiden yhteystietolista. Tälle sivulle olen kerännyt 2017 järjestämäni tapahtumaan osallistuneiden ammattien ja ammattialojen edustajien yhteystiedot ja heidän edustamansa ammatit tai ammattialat. Oppaassa viitataan tähän osioon kahdessa kohdassa. Toisessa kohdassa kehoitetaan katsomaan yhteistyökumppaneiden yhteystietolistaa rekrytointivaiheessa ja toisessa kehoitetaan lisäämään kaikki uudet yhteistyökumppanit ja tapahtumaan osallistuneet ammattien tai ammattialojen edustajat listalle. Tämän osion oppaasta tarkoitus on helpottaa tapahtuman järjestäjää rekrytoinnissa. Kun jokainen opasta lukeva liittää järjestämiensä tapahtumien yhteistyökumppaneiden yhteystiedot listalle, tulee listasta ajan myötä kattavampi ja laajempi, jolloin se vastaa yhä useamman järjestäjän tarpeita. Rekrytoidesa ammattien tai ammattialojen edustajia sekä muita yhteistyökumppaneita etsiessä yhteystietolistasta voi olla suuri apu. Kaikki listalla olevat henkilöt, yritykset ja koululaitokset ovat osallistuneet tapahtumaan aiemmin, joten heidän saamisensa mukaan tapahtumaan on oletettavasti paljon helpompaa kuin täysin uuden tahon. Lisättäessä uusia yhteystietoja listalle täytyy muistaa kysyä ammattien tai ammattialojen edustajalta lupa tähän sekä heidän kiinnostuksensa osallistua kyseisen kaltaisiin tapahtumiin uudestaan.

5.3 Oppaan ulkoasu

Oppaan ulkoasu oli tärkeä elementti oppaanluontiprosessissani. Halusin oppaan olevan mahdollisimman hyvin tilaajan näköinen ja toteuttavan myös ulkoasun kohdalla tilaajan toiveet. Koska työn tilaajana oli Helsingin nuorisosiainkeskus, oli kaupungin virastolla luonnollisesti omia normejaan, jotka työn piti täyttää. Kävimme tilaajan kanssa jatkuvaa keskustelua oppaasta ja sen ulkoasusta. Tällä varmistin sen, että opas onnistuu mahdollisimman hyvin ja täyttää tilaajan toiveet.

Oppaasta tuli ulkoasultaan melko pelkistetty. Oppaan kansilehti ja sisällysluettelo on tehty Helsingin kaupungin mallipohjan mukaan ja oppaan kokonaistyyli on Helsingin kaupungin linjauksia mukaileva. Oppaan pääväreinä toimivat sininen ja valkoinen.

6 YHTEENVETO JA POHDINNAT

Opinnäytetyöni oli toiminnallinen ja toteutin sen vahvasti sidoksissa Sosiaalisen vahvistamisen käytäntöjä kehittävään projektiin. Työn keskiössä oli tilaajan toiveet ja pyrin toteuttamaan työn mahdollisimman paljon tilaajan toiveita kunnioittaen. Opinnäytetyöprosessi keskittyi vahvasti oppaan luomiseen ja sen myötä toiminnan kehittämiseen. Tavoitteenani oli luoda toimiva opas, jota voi hyödyntää niin työn tilaaja, kuin kuka tahansa muukin nuorisotyön kentällä työskentelevä. Kävimme tilaajan kanssa jatkuvaa keskustelua oppaan sisällöstä ja ulkoasusta, jotta oppaasta tulisi mahdollisimman tilaajan näköinen ja mieluisa.

6.1 Kehittämistyö

Pidän kehittämistyötä onnistuneena. Pitkä harjoittelujakso yhdistettynä aiempiin harjoittelu – ja työkokemuksiini Myllypuron nuorisotalolla ja ammattikirjasto-tapahtuman järjestämisestä antoivat hyvät lähtökohdat kehittämistyön tekemiselle. Ollessani yksin päävastuussa ammattikirjasto-tapahtuman järjestämisestä

jouduin väistämättä kohtaaman tapahtuman järjestämiseen liittyvät riskit ja vaarat jokaisessa työvaiheessa ja selviämään niistä. Sain myös paljon hyviä kokemuksia ja onnistumisia. Lisäksi järjestäessäni tapahtumaa toista kertaa pystyin vertailemaan tapahtumien eroja ja yhtäläisyyksiä sekä niiden hyviä ja huonoja puolia. Kaikki nämä kokemukset ovat vaikuttaneet vahvasti ja tukeneet ammatikirjasto-oppaan luomisprosessiani. Myllypuron nuorisotalo oli opinnäytetyöpaikkana erinomainen. Sain tukea aina tarvittaessa, mutta myös vapaat kädet ja työrauhan niin halutessani.

6.2 Opinnäytetyöprosessi

Opinnäytetyöprosessi oli minulle erittäin opettavainen kokemus. Jälkikäteen mietittynä opinnäytetyön tekeminen tuntuu mieluisalta ja hyvältä kokemukselta. Harjoitteluosuus sujui täysin mutkitta ja viihdyin erittäin hyvin. Itse opinnäytetyön kirjoittaminen taas aiheutti päänvaivaa. Se tuntui suurelta prosessilta ja vaikutti ajoittain ylitsepääsemättömältä esteeltä. Mutta, kuten yleensä käy, kun sain kirjoittamisen aloitettua ja työn rakenne alkoi muodostua, helpottui työn tekeminen suuresti. Opinnäytetyöni aihe oli minulle entuudestaan tuttu ja lähellä sydäntäni, ja minulla on pitkä tausta työn tilaajan kanssa. Nämä asiat motivoivat suuresti työn kirjoittamisen aikana. Koen, että prosessin myötä sain ammatillista kasvua ja käytännön nuorisotyötä tehdessäni ohjaustaitoni ja nuorisotyön rutiinit syvenyivät.

Opinnäytetyön tutkimusosion on mielestäni parantamisen varaa. Tutkimukseen kuuluvaan kyselyyn vastasi ensimmäisessä osassa 51 oppilasta ja toisessa osassa 37. Tämä heikentää tulosten luotettavuutta selvästi, verrattuna tilanteeseen, jossa molemmissa kyselyissä olisi ollut yhtä monta vastausta. Ero vastaajamäärissä johtuu siitä, että kyselyn toisella kerralla useampi oppilas ei ollut paikalla. Syytä tähän en tiedä. Kyselyt tehtiin kouluaikana, oppitunnilla, joten on mahdollista, että kyselyn toisen osan järjestämispäivänä esimerkiksi yksi luokka olisi ollut luokkaretkellä tai vaihtoehtoisesti useampi oppilas sairaana tai muusta syystä pois koulusta. Syy tähän epävarmuuteen vastaajien poissaolosta johtuu siitä, etten ollut itse paikalla, kun oppilaat vastasivat kyselyihin. Kyselystä puhuttaessa ja toimintatavoista sovittaessa koulun edustaja oli vahvasti sitä mieltä,

että he hoitavat mieluummin kyselyn itse. He perustelivat asiaa sillä, että joutuisin käymään kaikissa osallistuvissa luokissa erikseen, joka veisi aikaa useamalta oppitunnilta. He toivoivat, että kyselyt voitaisiin suorittaa ryhmänohjaajan tunnilla, jotta ne eivät häiritse opetusta. Tämä ei olisi ollut ajallisesti mahdollista, jos olisin itse paikalla jokaisen kyselyyn vastaavan luokan kanssa. Totesin perustelut riittäviksi. En halunnut kyselyni aiheuttavan ongelmia tai tarpeetonta häiriötä koulun käytäntöihin ja arkeen, joten suostuin ehdotukseen. Kyselyt siis toteutettiin koulun toimesta. Annoin opinto-ohjaajalle, jonka kanssa olin asiasta neuvotellut, kyselylomakkeet ja informoin häntä, miten kyselytilanne tulee ohjeistaa ja toteuttaa. Tarkensin tämän jälkeen kyselylomakkeen ohjeistusta, jotta epäonnistumisen riski vähenisi. Jälkikäteen ajateltuna olisi ollut opinnäytetyöni kannalta ehdottomasti parempi, että olisin itse suorittanut kyselyt. Tällöin olisin voinut olla varma, että kyselyn ohjeistus on ollut riittävän selkeä ja että kyselytilanne on optimaalinen. Lisäksi olisin ollut paremmin selvillä vastaajamääristä ja niihin liittyvistä poikkeuksista. Kysyessäni opinto-ohjaajalta, miksi toisen osan vastauksia on vähemmän, ei hän osannut vastata. Jos tekisin työn uudelleen, tekisin tämän vaiheen ehdottomasti eri tavalla.

Opinnäytetyön päätavoitteina oli luoda ammattikirjasto-opas tilaajan käyttöön ja tutkia ammattikirjasto-tapahtuman vaikutusta nuorten työelämävalmiuksien parantamisessa. Mielestäni onnistuin molemmissa tavoitteissa hyvin. Opinnäytetyö tuotti ammattikirjasto-oppaan, joka jää tilaajan vapaaseen käyttöön. Opas on monipuolinen katsaus ammattikirjasto-tapahtuman järjestämiseen, joka palvelee laajalla skaalalla tapahtumaa järjestäviä tahoja tarjoten monipuolista ja yksityiskohtaista tietoa tapahtuman järjestämisen eri vaiheista. Opinnäytetyö sisältää myös tutkimuksen ammattikirjasto-tapahtuman vaikutuksesta nuorten työelämävalmiuksiin, jonka toteutin kaksiosaisella kyselytutkimuksella. Tutkimuksen tulokset on opinnäytetyössä esitelty hyvin ja laaja-alaisesti ja tutkimuskysymystä on pohdittu tulosten valossa. Muina tavoitteina opinnäytetyössäni oli moniammatillisen yhteistyön sisäistäminen ja kokemuksen hankkiminen. Tämä tavoite onnistui hyvin opinnäytetyöprosessin aikana. Prosessin aikana työskentelin nuorisohjaajan, opinto-ohjaajan ja mediakirjaston työntekijän kanssa johtamassani projektissa, jossa työskentelimme kaikki saman tavoitteen eteen. Prosessin aikana pääsin todistamaan moniammatillisen yhteistyön hyötyjä, hait-

toja ja etuja. Työskentely moniammatillisessa työympäristössä oli erittäin tärkeä kokemus ammatillisen kasvun kannalta.

6.3 Tilaajan arvio oppaasta

Pyysin tilaajalta lyhyen kirjallisen arvion oppaasta ja sen onnistumisesta. Palautteen kirjoitti työpaikkaohjaajani Henna Ojalehto. Tilaajan palaute kuului seuraavasti:

Samu Söderholmilta tilaamamme ammattikirjasto-opas on miellyttävä lukea. Se on monipuolinen, selkeä ja kattava kokonaisuus, minkä kuka tahansa ammatilainen voi ottaa käyttöönsä järjestäessään kyseistä tapahtumaa. Siinä on huomioitu kaikki oleellinen. Opas tulee erityiseen tarpeeseen meillä Myllypuron nuorisotalolla, ja muissa toimipisteissä idän nuorisotyöyksikössä. Uskon, että opas leviää käyttöön myös Itä-Helsingin ulkopuolelle.

6.4 Tulosten jalkauttaminen

Ammattikirjasto-oppaan luomisprosessista päälimmäisenä mieleeni jäi oppaaseen tarvittavan aineiston, eli omien kokemusteni kerryttäminen ammattikirjasto-tapahtuman järjestäjänä. Sain työskennellä lukuisten omien alojensa ammatilaiden kanssa moniammatillisessa työympäristössä rakentaen yhdessä tätä tärkeää tapahtumaa. Koulun, nuorisotalon ja mediakirjaston yhteistyöstä syntynyt tapahtuma yhdistää kasvatuksellisen työtteen ja teknisen osaamisen yhdeksi toimivaksi kokonaisuudeksi. Opas on tehty yleiseen muotoon niin, että sitä voi hyödyntää mikä tahansa taho. Opas ja sen sisältö jäävät Helsingin nuorisosiainkeskuksen Itäkeskuksen nuorisotyöyksikön vapaaseen käyttöön ja levitys jää heidän tehtäväkseen.

LÄHTEET

Aarnikoivu, H. 2010. Työelämätaidot. Menesty & voi hyvin. Helsinki: WSOYpro Oy.

Allianssi Ry 2010. Elävä Ammattikirjasto. Viitattu 13.9.2017
<http://alli.fi/kirjasto+ja+tietopalvelut/yhdenvertaisuus+tietoa+ja+materiaalia/elava+kirjasto/>

Heikkilä, Tarja. 2014. Tilastollinen tutkimus.. Edita Publishing Oy, Helsinki

Helsingin kaupunki 2016. Nuorisoasiainkeskus talousarvioehdotus 2017 ja taloussuunnitelmaehdotus vuosille 2017–2019. Viitattu 14.9.2017
<https://dev.hel.fi/paatokset/asia/hel-2016-001400/nlk-2016-6/>

Helsingin kaupunki 2016. Tietoa meistä, organisaatio. Viitattu 14.9.2017
<https://www.hel.fi/nk/fi/tietoa+meista/organisaatio>

Helsingin nuorisoasiainkeskus viitattu 14.9.2017
<http://munstadi.fi/paikkoja-ja-toimintaa/page/2/?map=1>

Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus. Nuorten Helsinki -yleisesite. Viitattu 14.9.2017
http://nk.hel.fi/tiedostot/Yleisesite_FIN_web.pdf

Opetushallitus. Opintopolku.fi viitattu 18.9.2017
<https://opintopolku.fi/wp/opo/toisen-asteen-haut/tulossa-toisella-asteella/>

Opetushallitus 2015a. Tietopaketti korkeakouluhaun uudistuksesta 2014-2016. sivu 2. Viitattu 4.10.2017
<https://www.avi.fi/documents/10191/2014367/Tietopaketti+ohjaustahaille+korkeakouluhaun+uudistuksesta+2014-2016/e829c384-896c-4f60-8e54-98a8ad440868>

Opetushallitus 2015b. Tietopaketti korkeakouluhaun uudistuksesta 2014-2016. sivu 2. Viitattu 5.10.2017
<https://www.avi.fi/documents/10191/2014367/Tietopaketti+ohjaustahaille+korkeakouluhaun+uudistuksesta+2014-2016/e829c384-896c-4f60-8e54-98a8ad440868>

Opetushallitus 2015c. Tietopaketti korkeakouluhaun uudistuksesta 2014-2016. sivu 2-4. Viitattu 5.10.2017
<https://www.avi.fi/documents/10191/2014367/Tietopaketti+ohjaustahaille+korkeakouluhaun+uudistuksesta+2014-2016/e829c384-896c-4f60-8e54-98a8ad440868>

Opetushallitus 2015d. Tietopaketti korkeakouluhaun uudistuksesta 2014-2016. sivu.2-4 Viitattu 5.10.2017
<https://www.avi.fi/documents/10191/2014367/Tietopaketti+ohjaustahoille+korkeakouluhaun+uudistuksesta+2014-2016/e829c384-896c-4f60-8e54-98a8ad440868>

Ruohotie, Pekka. Työelämän osaamistarpeen. Hämeen ammattikorkeakoulu. Viitattu 3.11.2017.
http://www5.hamk.fi/arkisto/portal/page/portal/HAMKJulkisetDokumentit/Tutkimus_ ja_ kehitys/Tupa1/Pekka_Ruohotie.pdf

Saku Ry 2015. Ammattikirjasto. Viitattu 13.9.2017
<http://arjenarkki.fi/menetelmapankki/hyvät-kaytannot/1332>

Suomen virallinen tilasto (SVT): Koulutuksen keskeyttäminen (verkkojulkaisu). ISSN=1798-9280. Helsinki: Tilastokeskus viitattu: 29.9.2017a
Saantitapa: <http://www.stat.fi/til/kkesk/index.html>

Suomen virallinen tilasto (SVT): Koulutuksen keskeyttäminen (verkkojulkaisu) ISSN=1798-9280. Helsinki: Tilastokeskus viitattu: 29.9.2017b.
Saantitapa: <http://www.stat.fi/til/kkesk/index.html>

Suomen virallinen tilasto (SVT): Koulutuksen keskeyttäminen (verkkojulkaisu) ISSN=1798-9280. Helsinki: Tilastokeskus viitattu: 29.9.2017c.
Saantitapa: <http://www.stat.fi/til/kkesk/index.html>

Vilka, Hanna. 2007. Tutki ja mittaa – määrällisen tutkimuksen perusteet. Viitattu 4.10.2017a
http://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/98723/Tutki-ja-mittaa_2007.pdf?sequence=1

Vilka, Hanna. 2007. Tutki ja mittaa – määrällisen tutkimuksen perusteet. Viitattu 4.10.2017b
http://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/98723/Tutki-ja-mittaa_2007.pdf?sequence=1

Vilpas, Petri. Kvantitatiivinen tutkimus. Viitattu 4.10.2017a
Moniste
<https://users.metropolia.fi/~pervil/kvantsu>

Vilpas, Petri. Kvantitatiivinen tutkimus. Viitattu 4.10.2017b.
Moniste
<https://users.metropolia.fi/~pervil/kvantsu>

Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. 2010. Menetelmätietovaranto > Kvanti-MOTV > Kyselylomakkeen laatiminen. Viitattu 4.10.2017.
<http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kyselylomake/laatiminen.html>

LIITTEET

LIITE 1 – Tapahtumaa edeltävän kyselyn kyselylomake

(Kyselylomakkeen ja opinnäytetyön ulkoasun asetusten eroista johtuen lomakkeen ulkoasu eroaa alkuperäisestä)

Kysely Humanistisen ammattikorkeakoulun opinnäytetyötä varten

Kysely on osa opinnäytetyötäni, eikä yksittäisiä vastauksia tulla näyttämään julkisesti. Sinun EI tarvitse laittaa paperiin nimeäsi. Vastaathan kysymyksiin rehellisesti ja parhaasi mukaan. Kiitos osallistumisesta!

Samu Söderholm, Humanistisen ammattikorkeakoulun opiskelija

1) Mitä haluaisit tehdä ammatiksesi tulevaisuudessa tai mistä ammattista haluaisit tietää enemmän? (Nimeä yksi (1) ammatti)

Vastaa seuraaviin kysymyksiin rastittamalla kohta, joka parhaiten kuvaa sitä, miten samaa tai eri mieltä olet esitetystä väittämästä. Kysymyksissä kysytään tietojasi kohdassa 1 valitsemastasi ammatista.

2)	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Tiedän miten valitsemaani ammattiin pääsee					
Tiedän minkälaisen koulutuksen se vaatii					
Tiedän mitä kyseisen ammatin työnkuvaan kuuluu					
Uskon, että tulevaisuudessa pääsen tähän ammattiin					

LIITE 2 – Tapahtuman jälkeisen kyselyn kyselylomake

(Kyselylomakkeen ja opinnäytetyön ulkoasun asetusten eroista johtuen lomakkeen ulkoasu eroaa alkuperäisestä)

Kysely Humanistisen ammattikorkeakoulun opinnäytetyötä varten(osa2)

Kysely on osa opinnäytetyötäni, eikä yksittäisiä vastauksia tulla näyttämään julkisesti. Sinun EI tarvitse laittaa paperiin nimeäsi. Vastaathan kysymyksiin rehellisesti ja parhaasi mukaan. Kiitos osallistumisesta!

Samu Söderholm, Humanistisen ammattikorkeakoulun opiskelija

- 1) **Mitä haluaisit tehdä ammatiksesi tulevaisuudessa tai mistä ammattista haluaisit tietää enemmän? (Nimeä yksi (1) ammatti)**

Vastaa seuraaviin kysymyksiin rastittamalla kohta, joka parhaiten kuvaa sitä, miten samaa tai eri mieltä olet esitetystä väittämästä. Kysymyksissä kysytään tietojasi kohdassa 1 valitsemastasi ammatista

2)	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Tiedän miten valitsemaani ammattiin pääsee					
Tiedän minkälaisen koulutuksen se vaatii					
Tiedän mitä kyseisen ammatin työnkuvaan kuuluu					
Uskon, että tulevaisuudessa pääsen tähän ammattiin.					

2) Tapahtuma

Seuraavassa osassa kysytään mielipidettäsi ammattikirjasto-tapahtumansta. Rastita kohta, joka parhaiten kuvaa mielipidettäsi väittämästä.

	Liian vähän	Juuri Sopivasti	Liian paljon
Pääsit keskustelemaan kolmen eri ammatin edustajan kanssa. Tämä oli:			
Aikaa yhden ammatin edustajan kanssa keskustelemiseen oli varattu 7-10 minuuttia. Tämä oli:			
Paikalla oli viisi eri ammattien edustajaa. Tämä oli:			

Ammattikirjasto-opas
- Opas ammattikirjastotapahtuman järjes-
tämiseen
2017

Samu Söderholm

1 MIKÄ ON AMMATTIKIRJASTO?	52
2 ERI TAVAT AMMATTIKIRJASTON JÄRJESTÄMISEEN	52
2.1 Avoin malli	52
2.2 Suljettu malli	53
3 YHTEISTYÖKUMPPANIT	54
3.1 Avoin tapahtuma:	54
3.2 Suljettu tapahtuma.....	54
4 TIEDON KERUU	55
4.1 Avoin tapahtuma	55
4.2 Suljettu tapahtuma.....	57
5 TILA JA AIKATAULU	57
6 REKRYTOINTI	58
7 PALAUTE	58
7.1 Avoin tapahtuma	59
7.2 Suljettu tapahtuma.....	59
8 TAPAHTUMAN KULKU	60
8.1 Avoin tapahtuma	60
8.2 Suljettu tapahtuma.....	61
9 ESIMERKKIAIKATAULU TAPAHTUMAN SUUNNITTELUSTA.....	62
10 RISKIT JA VAARAT	64
10.1 Aikataulun pettäminen.....	64
10.2 Rekrytoinnin epäonnistuminen	65
10.3 Tila	65
10.4 Markkinointi.....	66
10.5 Sairastumiset ja muut poissaolot.....	66
11 YHTEISTYÖKUMPPANEIDEN YHTEYSTIEDOT	68

Tämä opas on luotu osana Humanistisen ammattikorkeakoulun opin-
näytetyötä.

1 MIKÄ ON AMMATTIKIRJASTO?

Ammattikirjasto on työelämävalmiuksia ja -tietoutta edistävä, toiminnallinen menetelmä nuorisotyöhön ja se pohjautuu Human Library Organisationin menetelmään. Suomessa menetelmää käyttää Suomen nuorisoyhteistyö - Allianssi Ry. Allianssin käyttämä menetelmä tunnetaan nimellä Elävä Kirjasto

Ammattikirjasto on yleensä nuorille suunnattu tapahtuma, jossa osallistujilla on mahdollisuus tavata eri ammattien edustajia. Ammattien edustajat toimivat kuin kirjaston kirjoina, joiden kanssa osallistujat pääsevät keskustelemaan.

2 ERI TAVAT AMMATTIKIRJASTON JÄRJESTÄMISEEN

Ammattikirjasto – tapahtuman järjestämiseen on monia eri tapoja. Tässä oppaassa esitetään esimerkkeinä avoin ja suljettu järjestämismalli. Tapahtuman järjestämisestä on kuitenkin paljon eri variaatioita ja jokainen järjestäjä voi itse päättää minkälainen malli sopii heidän tilanteeseensa parhaiten.

2.1 Avoin malli

Avoin ammattikirjasto on yleisemmin käytössä oleva malli, jossa tapahtuman osallistujat eivät ole ennalta tiedossa, vaan tapahtumaan voi osallistua kuka vain halukas. Avoin tapahtumamalli sopii parhaiten suurempiin tiloihin. Avoimesta tapahtumassa on pääasiassa kaksi erilaista toimintamallia.

Lainausmalli:

Tapahtumassa on usein paljon eri alojen edustajia kirjoina, jotta kaikki osallistujat voivat lainata haluamiaan ”kirjoja” ilman pitkää odotusta. Osallistujat siis lainaavat ammattien edustajia kuten kirjoja kirjastosta. Tapahtuman järjestäjä toimii kirjastonhoitajana ja hoitaa ammattien edustajien lainaamisen, kuten kirjastonhoitaja kirjojen lainaamisen. Ammattien edustajat odottavat erillisessä tilassa ja kirjastonhoitajalla on lista tai kansio, jossa esitellään kaikki ammattien edustajat, joista osallistujat voivat valita.

Kiertomalli:

Kiertomallissa ammattien edustajat ovat jakaantuneet eri puolille tilaa omille pisteilleen. Osallistujat kiertävät ammatinedustajalta toiselle. Tapahtuman järjestäjä päättää, tapahtuuko kierto kellonajan mukaan, vai saavatko osallistujat kiertää ammattien edustajien pisteitä omaan tahtiinsa.

Avoimen tapahtuman etuina ovat, että se mahdollistaa kaikkien hakukkaiden pääsyn tapahtumaan ja sillä voidaan tavoittaa laajasti ihmisiä.

2.2 Suljettu malli

Suljettu ammattikirjasto on vähemmän käytössä oleva malli, jossa tapahtuman osallistujat ovat ennalta tiedossa, eli tapahtumaan osallistuu ennalta valittu ryhmä tai ryhmät. Suljettu malli on käytännöllinen pienempiin tiloihin ja on hyvä järjestää yhteistyössä jonkun toisen tahon kanssa, josta tapahtuman osallistujat tulevat. Se on oiva yhteistyökuvio esimerkiksi nuorisotalon ja koulun välille. Suljetussa mallissa ei välttämättä tarvita yhtä montaa ammattien edustajaa kuin avoimessa ja näin ollen se vaatii vähemmän tilaa ja järjestämiseen. Suljetussa mallissa kirjojen lainaamista toimivampi ratkaisu on kiertävä systeemi, jossa ammattien edustajat ovat omilla pisteillään ja osallistujat kiertä-

vät pienissä ryhmissä eri pisteillä järjestäjän antaman aikataulun mukaisesti.

3 YHTEISTYÖKUMPPANIT

Yhteistyökumppanit ovat tärkeä osa ammattikirjaston järjestämistä. Yhteistyökumppanit helpottavat järjestäjän taakkaa ja takaavat paremman tapahtuman. Yhteistyökumppaneita voi olla esimerkiksi paikalliset yläkoulut, ammattioppilaitokset, korkeakoulut, kirjastot, nuorisotalot, yritykset tai mikä tahansa muu taho joka haluaa osallistua tapahtuman järjestämiseen. Oppaan lopussa on lista aikaisemmista yhteistyökumppaneista ja heidän yhteystietonsa. **Uudet yhteistyökumppanit voi lisätä listalle sitä mukaa kun niitä tulee.**

Yhteistyökumppaneiden rooli ja merkitys vaihtelee tapauksesta riippuen ja on sovittavissa aina erikseen järjestäjän ja yhteistyökumppanin välillä. Esimerkkejä yhteistyökumppaneiden rooleista:

3.1 Avoin tapahtuma:

Koulut ja muut paikalliset toimijat voivat osallistua ja auttaa tapahtuman markkinoinnissa.

Paikalliset ammattioppilaitokset ja yritykset ovat hyviä paikkoja rekrytoida ammattien edustajia

3.2 Suljettu tapahtuma

Koulut, nuorisotalot ja muut paikalliset toimijat voivat tuoda tapahtumaan omia ryhmiään.

Paikalliset ammattioppilaitokset ja yritykset ovat hyviä paikkoja rekrytoida ammattien edustajia

4 TIEDON KERUU

Nuorille suunnatussa tapahtumassa, jossa tarkoituksena on edistää nuorten työelämävalmiuksia, on tärkeää, että tapahtuman ammatit ovat nuoria kiinnostavia ja heille tärkeitä. Tämä onnistuu siten, että yksinkertaisesti kysytään nuorilta, mitkä ammatit heitä kiinnostavat.

4.1 Avoin tapahtuma

Avoimessa tapahtumassa tietojen keruu suljettua haastavampaa, sillä tapahtuman osallistujat eivät ole ennalta tiedossa. Tapahtuman osallistujille kiinnostavien ammattien selvittäminen ei siis ole täydellisesti mahdollista. Tietoa voi kuitenkin kerätä alueella varsinkin, jos tapahtuman kohderyhmä on tarkasti määritelty.

Tiedon keruuseen on lukuisia tapoja ja jokaisen järjestäjän on mietittävä oman tapahtumansa kannalta paras tapa kerätä tietoja. Esimerkkejä tiedonkeruu menetelmistä:

Kyselylaatikko

- Nuorisotalolle, kirjastoon, kouluun tai muuhun vastaavaan paikkaan laitetaan kyselylaatikko, johon halukkaat voivat laittaa ehdotuksia heitä kiinnostavista ammateista

Hyödyt:

- Helppo ja vaivaton järjestää
- Ei vaadi paljon resursseja

Haitat:

- Vastaajien määrä vaikea arvioida etukäteen
- Vastaajien taustat ei tiedossa
- Kyselylaatikoihin laitetaan usein asiaan liittymättömiä vastauksia

Haastattelu

- Järjestäjä taho voi haastatella kohderyhmään kuuluvia henkilöitä nuorisotalolla, kirjastossa tai koulun tiloissa

Hyödyt:

- Vastaajien määrä voidaan rajata
- Vastaajien taustat saadaan selville
- Haastattelija voi tarvittaessa tarkentaa kysymystä

Haitat:

- Vaatii työaikaa haastattelijalta
- Haastateltavien saaminen voi olla haasteellista
- Vastaajan voi olla vaikeampi kertoa mielipidettään kasvotusten

Koulun osallistaminen tiedon keruuseen

- Paikallisia kouluja voi osallistaa tekemään kyselyn oppilailleen tunnilla varsinkin, jos tapahtuman kohderyhmänä on nuoret

Hyödyt:

- Suuri vastausmäärä
- Ei vaadi järjestäjältä paljoa aikaa, jos ei itse käy teettämässä kyselyjä

Haitat

- Tulosten prosessointi vei aikaa jos tuloksia on paljon
- Tulosten laadun arviointi on vaikeampaa, ellei ole itse paikalla kysely hetkellä

4.2 Suljettu tapahtuma

Suljetun tapahtuman tiedonkeruu on lähtökohtaisesti avointa mallia helpompaa ja tarkempaa. Jos tapahtuman osallistujat ovat ennalta tiedossa, voi heille teettää kyselyn ennen tapahtumaa, jossa tiedustellaan mm. heitä kiinnostavia ammatteja.

Hyödyt:

- Tätä kautta saadaan tarkkaa tietoa tapahtuman osallistujien kiinnostuksen kohteista ja rekrytointi voidaan tehdä perustuen osallistujien toiveisiin. Jos tapahtumaan on tulossa esimerkiksi koululukuokkia, kannattaa kouluun olla yhteydessä ja pyytää päästä teettämään kysely koulupäivän aikana

5 TILA JA AIKATAULU

Tila, jossa tapahtuma järjestetään, määrittelee paljon sitä, minkä mallin mukaan tapahtuma kannattaa järjestää. Suurempi tila mahdollistaa useampia ratkaisumalleja kuin pieni. Tilaa kannattaa siis miettiä tarkasti ja mahdollisuuksien mukaan ja sen perusteella tehdä ratkaisu tapahtuman mallista.

Tapahtuman aikataululla on suuri merkitys ammattikirjastoa järjestämisessä. Varsinkin nuorten työelämävalmiuksia ja – tietoutta edistämään pyrkivä tapahtuma on hyvä järjestää alkuvuodesta, ennen yh-

teishaun alkua. Suuntaa antava ohje on järjestää tapahtuma viikolla 5-7, sillä viikolla 8 alkaa toisen asteen yhteishaku.

6 REKRYTOINTI

Rekrytointi kannattaa aloittaa ajoissa. Ammattien edustajien rekrytointiin kannattaa varata aikaa, sillä sen kesto voi olla vaikea arvioida. Rekrytoinnin helppous riippuu paljon jo olemassa olevista yhteistyökumppaneista ja alueen toimijoiden halukkuudesta yhteistyöhön. Jos ammattikirjasto tapahtumaa varten on tehty tiedonkeruu vaihe, rekrytointi on suositeltavaa tehdä kerätyn tiedon perusteella. Tiedonkeruuvaiheesta saatujen tietojen pohjalta rekrytoinnissa kannattaa muistaa, ettei kaikkia voi miellyttää. Rekrytointi kannattaa kohdentaa eniten toivottuihin ammatteihin. Jos tuloksissa ei ole havaittavissa selviä suosikkeja ja vastauksia on paljon, järjestäjän on kehitettävä jokin muu tapa ratkaista, mitä ammatteja tapahtumaan rekrytoi.

Rekrytointi kannattaa aloittaa katsomalla yhteistyökumppaneiden yhteystiedot sivua tästä oppaasta. Jos tapahtuma toistetaan vuosittain, tulokset tulevat vaihtelevaan. Näin ollen tapahtuman järjestämiseen tarvitaan luultavasti myös uusia yhteistyökumppaneita. **Lisää uudet yhteistyökumppanit oppaan loppuun yhteistyökumppaneiden yhteystiedot sivulle.** Tämä helpottaa seuraavan tapahtuman järjestämistä ja useiden tapahtumien jälkeen alkaa olla kattava lista erilaisista yhteistyökumppaneista.

7 PALAUTE

Palautteen kerääminen tapahtumasta on tärkeää. Sillä kerätään tietoa missä asioissa on onnistuttu ja missä epäonnistuttu osallistujien mielestä. Palautteella pyritään keräämään tietoa, miten tapahtumaa voidaan parantaa ja kehittää seuraavalla kerralla.

7.1 Avoin tapahtuma

Avoimessa tapahtumassa palaute täytyy kerätä tapahtuman aikana sen osallistujilta. Koska tapahtumaan on avoin pääsy, ei jälkikäteen pystytä paikantamaan osallistujia.

Palautetta voi kerätä lukuisilla erilaisilla keinoilla, kuten esim.

- palautelaatikolla, johon osallistujat saavat jättää vapaata palautetta
- palautelomakkeilla, joissa kysytään järjestäjän ennalta määrittelmiä kysymyksiä
- erilaisilla visuaalisilla mittareilla, joissa osallistujat saavat esimerkiksi merkitä tyytyväisyytensä tason janalle tms.

7.2 Suljettu tapahtuma

Suljetussa tapahtumassa palautteen keräämiseen on avointa enemmän vaihtoehtoja, kun on tiedossa ketkä tapahtumaan osallistuvat. Palautetta voi kerätä tapahtuman aikana kuten avoimessakin tapahtumassa:

- palautelaatikolla, johon osallistujat saavat jättää vapaata palautetta
- palautelomakkeilla, joissa kysytään järjestäjän ennalta määrittelmiä kysymyksiä
- erilaisilla visuaalisilla mittareilla, joissa osallistujat saavat esimerkiksi merkitä tyytyväisyytensä tason janalle tms.

Tämän lisäksi suljetussa mallissa on mahdollisuus järjestää palautteen keruu myös jälkikäteen. Tähänkin luonnollisesti on lukuisia erilaisia vaihtoehtoja, esim.

- Palautelomake tapahtumaan osallistuneille
- Vapaamuotoisen kirjallisen palautteen kerääminen tapahtumaan osallistuneilta
- Sanallisen palautteen kerääminen tapahtumaan osallistuneilta

8 TAPAHTUMAN KULKU

Tapahtuman kulku ja runko vaihtelevat luonnollisesti tapahtumien välillä. Aikataulu, tila ja tapahtuman tyyppi vaikuttavat tapahtuman runkoon ja jokainen tapahtuma on erilainen. Seuraavassa esimerkit avoimen ja suljetun ammattikirjasto tapahtuman rungosta.

8.1 Avoin tapahtuma

- 1) Järjestäjät paikalle
- 2) Järjestäjien keskeinen työnjako
- 3) Tilan valmistelu
- 4) Ammattien edustajat paikalle
- 5) Ammattien edustajien ohjeistus
- 6) Tapahtuma alkaa
- 7) Kirjaston hoitaja huolehtii ammattien lainauksesta
- 8) Osallistujien palaute
- 9) Tapahtuma loppuu
- 10) Ammattien edustajille kiitokset ja palautekeskustelu
- 11) Ammattien edustajat lähtevät
- 12) Tilan siivous

Tapahtuman jälkeen ammattien edustajien palautekeskustelun yhteydessä kannattaa muistaa kysyä, voiko heitä käyttää myös tulevissa tapahtumissa.

8.2 Suljettu tapahtuma

- 1) Järjestäjät paikalle
- 2) Järjestäjien keskeinen työnjako
- 3) Tilan valmistelu
- 4) Ammattien edustajat paikalle
- 5) Ammattien edustajien ohjeistus
- 6) Tapahtuma alkaa
- 7) Ensimmäinen ryhmä saapuu
- 8) Järjestäjä pitää pienen aloituspuheenvuoron ja kertoo tapahtuman kulusta ryhmälle
- 9) Ammattien edustajat esittäytyvät ja kertovat missä heidän pisteensä sijaitsee
- 10) Ammattien edustajat lähtevät pisteilleen
- 11) Ryhmä jakautuu haluamilleen pisteille
- 12) Osallistujat saavat jutella esim. 10 minuuttia yhden ammatin edustajan kanssa
- 13) Osallistujat vaihtavat pistettä
- 14) Osallistujat juttelevat esim. 10 minuuttia toisen ammatin edustajan kanssa
- 15) Osallistujat vaihtavat pisteitä
- 16) Osallistujat juttelevat esim. 10 minuuttia kolmannen ammatin edustajan kanssa
- 17) Osallistujien palaute
- 18) Järjestäjä pitää pienen loppupuheenvuoron ja kiittää osallistujia

- 19) Tauko
- 20) Toinen ryhmä saapuu
- 21) Toista kohdat 7-19 niin monta kertaa kuin ryhmiä on.
- 22) Tapahtuma loppuu
- 23) Ammattien edustajille kiitokset ja palautekeskustelu
- 24) Ammattien edustajat lähtevät
- 25) Tilan siivous

9 ESIMERKKIAIKATAULU TAPAHTUMAN SUUNNITTE- LUSTA

Seuraavassa suuntaa-antava aikatauluehdotus siitä, missä vaiheessa on hyvä alkaa suorittaa mitäkin tapahtuman suunnitteluun ja järjestämiseen liittyvää työvaihetta. Esimerkki käsittää sekä avoimen että suljetun mallin, ellei kohdan perässä ole erikseen mainittu vain toista.

Tapahtuman suunnittelu ja järjestäminen kannattaa aloittaa ajoissa. Tässä esimerkissä tapahtuma järjestetään juuri ennen yhteishakua, eli viikolla 7.

Tammikuu

Viikko 1

- 1) Alustava tapahtuman aikataulun sopiminen järjestäjien kesken
- 2) Yhteistyötahojen miettiminen
- 3) Yhteistyötahoihin yhteyden ottaminen
- 4) Tilan valinta ja tarvittaessa varaaminen
- 5) Tapahtuman tyyppin valinta

Viikko 2

- 1) Tarkan ajankohdan sopiminen yhteistyötahojen kanssa
- 2) Yhteistyökumppaneiden roolien selvitys ja sopiminen
- 3) Tiedonkeruuvaiheen aloitus

Viikko 3

- 1) Tiedonkeruun tulosten tarkastelu
- 2) Rekrytoinnin aloittaminen
- 3) Sovitaan/selvitetään tarkat ryhmien määrät ja koot (suljettu)
- 4) Sovitaan tapahtuman tarkka runko ja minuuttiaikataulu
- 5) Markkinointi alkaa (avoin)

HUOM: Jos haluaa käyttää markkinoinnissa tarkkoja tietoja paikalla olevien ammattien edustajista, ei markkinointia voi aloittaa ennen, kuin rekrytoinnin on tehty.

Viikko 4

- 1) Rekrytointi jatkuu
- 2) Markkinointi jatkuu (avoin)
- 3) Sovitaan työntekijätarve ja roolit ja työtehtävät tapahtumaan

Viikko 5

- 1) Rekrytointi jatkuu (tarvittaessa)
- 2) Markkinointi jatkuu (avoin)

Viikko 6

- 1) Rekrytointi jatkuu (tarvittaessa)
- 2) Markkinointi jatkuu (avoin)

Viikko 7

- 1) Muistutus/yhteydenotto yhteistyökumppaneihin varmistuksena heidän osallistumisestaan
- 2) Muistutus/yhteydenotto ammattien edustajiin varmistuksena heidän osallistumisestaan
- 3) Tapahtumapäivänä tai edellisenä iltana tarjottavien hankinta
- 4) Tilan valmistelu tapahtumaa varten
- 5) Tapahtuman järjestäminen ja isännöinti
- 6) Palautteen kerääminen mahdollisimman nopeasti tapahtuman jälkeen, ellei sitä ole tehty tapahtumassa

10 RISKIT JA VAARAT

Kuten minkä tahansa tapahtuman järjestämiseen, myös Ammattikirjasto tapahtuman järjestämiseen kuuluu riskinsä ja vaaransa. Seuraavassa lista yleisimmistä riskeistä ja vaaroista jotka kannattaa ottaa huomioon, kun järjestät ammattikirjasto tapahtumaa:

10.1 Aikataulun pettäminen

Tapahtumaa suunnitellessa syntyy helposti tilanne, ettei meinata pysyä sovitussa aikataulussa. Aina tulee muuttujia, joita ei voi ennaltaehkäistä. Tästä syystä tapahtuman suunnitteluun on hyvä varata ylimääräistä aikaa, etteivät pienet muutokset ja yllätykset sotke koko aikataulua tai aiheuta liiallista kiirettä.

Itse tapahtuman aikana järjestäjän on oltava perillä aikataulusta. Jos jokin vaihe näyttää venyvän suunniteltua pidemmäksi, joku on myöhässä tai aikataulu ei näytä muuten pitävän, on järjestäjällä hyvä olla valmiiksi mietittynä, miten hän ratkaisee ongelman. Mitä vaiheita voidaan tarvittaessa lyhentää, voiko jonkin vaiheen jättää tarvittaessa pois jne.

10.2 Rekrytoinnin epäonnistuminen

Ammattikirjasto tapahtumaa järjestäessä rekrytointi on yleensä se vaihe, joka vaatii eniten aikaa. Varaudu käyttämään siihen aikaa ja valmistaudu myös kielteisiin vastauksiin. Vanhojen yhteistyökumppaneiden kanssa on helpompaa saada asiat sovittua, mutta varsinkin uusien ammattien edustajien rekrytointi voi osoittautua hankalaksi.

Rekrytoidessa ammattien edustajia tapahtumaan täytyy muistaa, että ihmiset, joita pyydät paikalle ammattien edustajiksi, voivat joutua tulemaan paikalle vapaa-ajallaan, eivätkä saa siitä korvausta. Monet työnantajat suhtautuvat suopeasti siihen, että heidän työntekijänsä tulee alansa edustajana puhumaan työstään, mutta eivät kaikki.

Joidenkin ammattien edustajia voi olla vaikeampi saada mukaan. Tiedonkeruusta saatavat tulokset luonnollisesti voivat vaihdella paljonkin tapahtumien välillä. Toiveet kuten hävittäjälentäjä, presidentti jne. voivat osoittautua todella vaikeiksi tai mahdottomiksi toteuttaa. Järjestäjän on tässä tapauksessa käytettävä omaa harkintakykyään siihen, kuinka kauan aikaa käyttää jonkun tietyn ammattitoiveen täyttämiseen.

10.3 Tila

Niin yksinkertaiselta kuin se kuulostaakin, kannattaa tarkastaa kahdesti että on varannut käytettävän tilan tapahtuman käyttöön oikeana päivänä ja kellonaikana. Pieni lipsahdus voi johtaa siihen, että koko tapahtuma joudutaan perumaan tapahtumahetkellä, jos siihen suunniteltu tila onkin jonkun muun käytössä.

Toiseksi tilan tarve tai vaihtoehtoisesti tilan mahdollisuudet on huomioitava. Jos käytössä on viisi huonetta, ei ehkä ole järkevää pyytää

tapahtumaan kymmentä eri ammatin edustajaa. Oma huone tai muuten rauhoitettu alue ammatin edustajalle takaa rauhallisen keskusteluympäristön. Kaksi tai useampi ammatin edustaja samassa tilassa aiheuttaa helposti keskittymisvaikeuksia ja sekavuutta.

10.4 Markkinointi (avoin)

Avoimessa tapahtumassa markkinoinnin epäonnistuminen tarkoittaa sitä, ettei tapahtumaan tule osallistujia. Vaikka tapahtuma olisi muuten hyvin suunniteltu ja toteutettu, ei siitä ole juurikaan hyötyä, jos tapahtumaan ei ilmesty osallistujia. Epäonnistunut markkinointi paljastuu yleensä vasta tapahtumahetkellä, jolloin lähes mitään ei ole tehtävissä. Huolellisella ja kattavalla markkinointisuunnitelmalla parannetaan onnistumisen mahdollisuuksia ja saadaan osallistujia tapahtumaan.

10.5 Sairastumiset ja muut poissaolot

Järjestäjällä täytyy olla suunnitelma sen varalle, jos joku ei syystä tai toisesta pääse tulemaan paikalle.

Järjestäjällä on hyvä olla ainakin yksi työpari tapahtumaa järjestämässä. Jos sattuu itse sairastumaan tai muusta syystä estyy pääsemästä paikalle, voi työpari ottaa ohjat käteensä. Tästä syystä on tärkeää, että vaikka olisit suunnitellut tapahtuman yksin, käy ainakin yhden työparisi kanssa läpi tapahtuman suunnitelma ja runko. Suunnitelmien olisi hyvä olla kaikkien järjestäjätahojen nähtävissä ja saatavilla, jotta tarpeen vaatiessa he tietävät mitä tulee tapahtumaan, vaikkot itse pääsisi paikalle.

Suunnittele myös mitä teet, jos yksi tai useampi ammattien edustaja peruuttaa tulonsa tai ei ilmesty paikalle. Tapahtuman suunnittelusta riippuen se voi vaikuttaa enemmän tai vähemmän tapahtuman kulkuun, mutta on hyvä käydä ennalta läpi itsekseen (sekä työparin kans-

sa), miten poissaolot vaikuttavat tapahtumaan ja mitä muutoksia joudutaan tekemään.

11 YHTEISTYÖKUMPPANEIDEN YHTEYSTIEDOT

Lisää tälle sivulle kaikkien yhteistyökumppaneiden yhteystiedot sitä mukaa kun niitä karttuu. Muista kysyä lupa kyseisiltä henkilöiltä.